

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • FINANCA • INDUSTRIJA • OBRT • KMETIJSTVO

TO X ŠT. 207

PETEK, 26. AVGUSTA 1955

TRST, UL. GEPPA 9 - TEL. 38-933

TO TEJ POTI NA PREJ!

Čezko porojeno dete — porečete. Vendar se giblje — vam odgovoril s slavnim fizikom.

Prvi krepak korak k izvršitvi londonskega sporazuma. Trstu je bil storjen Vidni, a hkrati dana pa inlekcija tomenega gospodarstva Trsta in Gorice, ki ne more živeti brez naravnega gospodarstva zaledja.

Predelež bi nas zaneslo prerokanje, čer strani bo sporazum o obmejnem ometu bolj koristil, oziroma, katere je bila bolj potrebna. Vsekakor je to, da so trgovci v Trstu in Gorici vestni, da je bil sporazum podpisan v postele zadnjih; na drugi strani je sporazum spravi v zadregno premožnost, ki bi iz sovražne napetosti pobuču Milijšk hribov radi kovali načrta za bodoče načrte.

Ko so v Londonu doleteli, da se morajo v najkrajšem času urediti obmejni promet, so se zavedali, da je treba s vsaj deloma omiliti hude gospodarske posledice, ki jih je povzročila diplomatska zaveza v živo telo gospodarstva celote mesta Trsta s Krasom in Gorice v Vipavski in Soško dolino. Nova mešana meja in visoke carine so preselile naravne gospodarske vezi, ki so ustvarila stoletja med podeželjem v Trstu in Gorici so se čedalje bolj kopile zaloge industrijskih in trgovskih izdelkov. Neizkoriščene zaloge kapitala, a namestitve in davke je redno plačevali. Na drugi strani obmejne vasi se niso dovolj navezale na nova gospodarska središča, ki se počasi ustvarjajo in ki ne morejo tako hitro prevzemanj njihovih dolžnih prihodkov iz raznih razlogov; s tem so tudi razlogi prometne narave. S svojih zborovanj so trgovci, očitni in mali industriji iz Trsta pošli na vse strani proteste ter opozorili na resen položaj tudi v javnih razpravah, kakor so bile zaporo ministrov. Pri vladajočih političnih oblasteh je moral končno le prevladati gospodarski moment pred političnimi posredniki, s katerimi prihajajo vedno in vedno na dan zakrknjeni nasprotniki posrednih stikov med mestni in zaledjskimi trgovci.

Tržaški in goriški trgovci pa tudi njihovi prevzočniki in prevzočniki podla prikačujejo od obmejnega prometa veliko gospodarsko oblaščanje. Ze da je poleg domačih porošnje edini trg razpečevanje njihovega blaga slovenski in jugoslovanski zaledje; do njega vodijo razni kanali, kakor prenos blaga po potnikih, pošiljanje darilnih paketov in drugih postilk. Furčarija in trgovski imata dovolj lastnih in bližnjih trgovskih središč.

Vzajemni kakor sam obseg obmejnega prometa, ki ga gotovo vsaki sklenitev sporazuma, to je dejstvo, da se je sporazum vendar dal doseči. V njem bo javnost na Tržaškem in Gorškem čela znamenje, da gremo nasproti bližnjemu sosedinju odnosom in s tem k bližnjemu gospodarskemu sodelovanju. Zato se popolnoma strinjamo z izjavo prof. Romana, glavnega tajnika kršanske demokratske stranke na Tržaškem, da je bolj kakor vsebina samega sporazuma, v katerem se bo sporazum oprijeljal. V resnici odvdi vse od tega duha. Sporazum ne priznava avtonomne pravice stalnih prebivalcev do pravice do podeljevanja prehodnih listov policijskim organom v Italijo in v jugoslovanski državi. Izvajanje sporazuma in s tem njegov gospodarski učinek, je torej odvisen od dobre volje oblastev.

Pravna pristojnost uradno prikaže, da bo pristojni organi pri izvajanju in svetovalni pokazali zadostno širino, s katero bo osial sporazum seme na trdi tla. Prav od zgoraj je potreben dober politična pomoč, ki ga gotovo namudi zadnjih, je celice vladajočega birokratskega sistema, ker je naše ozračje kljub formalnim sporazumom v vrhovih vodnih vedno preveč zastarano z usledilami narodnostne in celo meddržavne pristojnosti iz preteklosti.

Po sporazumu v Vidnu naj pride zdaj na vrsto uresničevanje tržaškega regionalnega sporazuma, ki bi dal tržaški trgovci na delo nov polet.

Turizem

iz Slovenije na morje

iz Ljubljane v Koper in dalje v Portorož in Piran vozi avtobus dnevno 6-krat in prav tolikokrat v obratni smeri. Pogosto ojačajo progo še z drugim avtobusom. Potnikov je toliko, da se večina zgoraj, da je treba tri dni prej rezervirati sedež. Toľiko tujih turistov še nismo dosegli v Portorožu in Piranu. Njuno je zlasti Nemcev iz Zahodne Nemčije. Iz Kopa v Portorož in Piran vozi avtobus 16-krat na dan. Avtomobilni promet postaja na kopu kmalu zmaguje se. Promet (Pred postaja bi lahko dobili nekaj prostora, ko bi zasili avtomobili kot Luke, čeprav se konservativni in urbanisti temu upirajo). Hoteli in zasebna stanovanja so prenapolnjeni. Turisti. Za tuje sta hrana in stanovanje izredno poceni; saj stane denar v prvi kategoriji (A) in sicer v hotelu »Palace« v Portorožu 1200 dinarjev, v hotelih druge kategorije 750-800 dinarjev, v kategoriji C pa 560-640 dinarjev.

Hotel »Central« in »Partizan« v Portorožu so združili in prenovili, v hotelu »Heli« so napeljali vodo tudi v hotelu »Prav tako v hotelu »Rotonda« v Piranu. Pri baru »Jadransko« so razširili vrtno in goste in povečali plašišče. V Portorožu so za modernizacijo gostinskih objektov potrošili 30 milijonov dinarjev. Hoteli v Portorožu so razdeljeni v 3 kategorije, in sicer po vodstvu hotelov »Central« in »Heli«, medtem ko vodi hotele v Piranu in Fiesti upravljajo hotele »Metropol«.

Zgodovinski preobrat v sovjetskem gospodarstvu

Zakaj bo Sovjetska zveza odpustila 650.000 vojakov — Na deželi ni dovolj delovne sile

Angliški izvedenci, ki sledijo gospodarskemu razvoju v Sovjetski zvezi, posebej posebno pozornost oddotični sovsjetske vlade, da pošlje domov 640.000 vojakov. Ne gre samo za sovsjetsko politično potezo, ki naj pokaže dobro voljo ZSSR za pomiritev, temveč za kakor k ugotovitvi sovsjetskega gospodarstva.

Neki angliški izvedenec je mnenja, da pojde ta množica odpuščene vojske na nove velike ruske kmetije, ki jih deloma že obdelujejo bivši vojaki skoraj po vojaško.

Po cenitvah zahodnih strokovnjakov ima dana Sovjetska zveza pod orožjem okoli 5 milijonov mož; od teh so 3 milijoni v vojski na suhen. Večina ruskih vojakov služi dve do pet let, nato pride v rezervno. Tudi po najnovjšem skrečenju bo ostalo pod orožjem na 4 milijone vojakov, se pravi 2.500.000 mož, kakor bi znalaša sovsjetska vojska, ako bi prišlo do razorožitve v smislu predloga sovsjetskih državnikov; za predvidena vojska 1.500.000 mož. Vel. Britanija in Francija bi po tem predlogu italel vsaka po 600.000 mož.

Ker bi ruska vojska tudi po tem skrečenju še vedno imela premoč v Evropi in ker so ti ljudje, ki danes služijo v vojski tako potrebni sovsjetskemu gospodarstvu, so angliški izvedenci čudijo, kako da niso sovsjetski državniki že poprej izvedli tega skrečenja. Odkar vojske razpolagajo z vodivko bombo, se ne dajo več uporabljati Stalinovih strahotnih načrti in zamisli, češ da v vojni odloča število divizij, tankov in letal. Zdi se, da med sovsjetskimi državniki končno prodira prebranje, da je strah pred napadom z Zahoda, zlasti iz Amerike, neupravičen. Dokler je prevladoval ta strah, je bilo vzdrževanje tako ogromne sovsjetske vojske do neke mere upravičeno, ker je Sovjetska zveza z vojskega vidika zelo ranljiva.

Poročilo maršala Bulganina na seji

Centralnega komiteja komunistične partije je bilo zelo zgodovino glede namer, ki jih ima sedanje sovsjetsko vodstvo. Maršal Bulganin je napovedal izvršitev sedanjega industrijskega petletnega načrta v štirih letih in štirih mesecih. Bulganin je podal to svoje poročilo tik pred ženevske konferenco; zahtoval tisk je to poročilo označil za zgodovinski. V njem je videl napoved novega in kritičnega obdobja v razvoju sovsjetske družbe. Napovedal je konec 30-letne dobe neomejenega razvoja sovsjetske industrije v širino in začetek novega obdobja razvoja v globino. Trideset let se je sovsjetska industrija nenehoma širila. Bilo je na razpolago neomejeno število delovne sile; niti ni štedila s surovinami. Vse kaže, da bo nastel za 7%. Kljub temu naraščanju je izmenjava med Zahodom in Zahodom v letih 1953 in 1954 delo zaostajala za izmenjavo pred začetkom hladne vojne, ki se je začela v letu 1948.

Sovjetska trgovinska bilanca z zahodnimi državami je bila pasivna, in sicer za 115 milijonov dolarjev. Sovjetska zveza je namreč uvozila za 585 milijonov dolarjev blaga, izvozila pa samo 470 milijonov. Ker ni mogla svojega uvoza plačati z izvozom, je morala to storiti s prodajo zlata v tujini. V drugem polletju lanskega leta so Rusi že začeli krčiti uvoz, da bi izravnali trgovinski primanjuljak.

Značilno je, da Sovjetska zveza nabavlja v tujini tudi živila; tako je kupila v Novi Zelandiji, Urugvaj, Argentini, na Danskem in Franciji 140 tisoč ton mesa. Med državami, ki uvažajo meso, je Sovjetska zveza na tretjem mestu. ZSSR je poleg tega v prvem polletju lanskega leta kupila v tujini 176 tisoč ton rib, v vsem letu pa 28.000 ton masla.

Rusi uvažajo največ strojev, industrijske opreme in surovin kakor kav-

prej obdelajo nove površine, ki naj sovsjetskem ljudstvu zagotovijo primerno prehrano. Zato računajo na Zahodu, da bodo sedanjim odpustitvam iz vojske sledile še druge.

Francosko mnenje o trgovini z Rusijo

Glede možnosti, ki so dane za razvoj trgovinske izmenjave med vzhodnimi in zahodnimi državami, so zanimivi podatki, ki jih navaja francoski gospodarstvenik Raymond Aron. O bodočem razvoju sodi Aron na podlagi podatkov o razvoju v preteklosti. Iz zahodnih držav se je izvoz v države sovsjetskega bloka povečal lansko leto za 24% v primeri z letom 1953; uvoz iz vzhodnih držav je narasel za 7%. Kljub temu naraščanju je izmenjava med Zahodom in Zahodom v letih 1953 in 1954 delo zaostajala za izmenjavo pred začetkom hladne vojne, ki se je začela v letu 1948.

Sovjetska trgovinska bilanca z zahodnimi državami je bila pasivna, in sicer za 115 milijonov dolarjev. Sovjetska zveza je namreč uvozila za 585 milijonov dolarjev blaga, izvozila pa samo 470 milijonov. Ker ni mogla svojega uvoza plačati z izvozom, je morala to storiti s prodajo zlata v tujini. V drugem polletju lanskega leta so Rusi že začeli krčiti uvoz, da bi izravnali trgovinski primanjuljak.

Značilno je, da Sovjetska zveza nabavlja v tujini tudi živila; tako je kupila v Novi Zelandiji, Urugvaj, Argentini, na Danskem in Franciji 140 tisoč ton mesa. Med državami, ki uvažajo meso, je Sovjetska zveza na tretjem mestu. ZSSR je poleg tega v prvem polletju lanskega leta kupila v tujini 176 tisoč ton rib, v vsem letu pa 28.000 ton masla.

Rusi uvažajo največ strojev, industrijske opreme in surovin kakor kav-

Razstavljalci 22 držav na Zagrebškem velesajmu

Na sejmu tudi Sovjetska zveza z zavezniki državami

(Od našega stalnega dopisnika)

Zagreb, 22. avgusta. Za jesenski Zagrebški mednarodni velesajem so se letos pričele priprave na terenu in v paviljnih prejkakor sicer. Kakor da bi udeleženci hoteli s tem pokazati, kako velik pomen pripisujejo 50. jubilejni prirreditvi te ustanove in kakor da so prežeti z občutkom, da ta prirreditvi odpira nove možnosti mirolnega sodelovanja med Vzhodom in Zahodom! Po večletnem presledku so se letos poleg podjetij zahodne Evrope pojavili razstavljalci z vzhodnega dela naše celine.

Četka, volne. V zadnjih letih so naročili na Zahodu tudi več ladij. Glede razvoja v bodočnosti je gotovo, da bi Sovjetska zveza in njene zaveznice rade uvozile še več strojev, ki jih potrebujejo za industrializacijo, pa tudi nekatero surovine. Pisce opozarja, da se bo industrija v Sovjetski zvezi in v njenih zaveznikih državah kmalu tako razvila, da se bo potrebovala po uvozu strojev iz tujine zmanjšala.

Sovjetska zveza bo po vsej verjetnosti še vedno uvažala mnogo živil, ker je sovsjetsko kmetijstvo zaostalo za tistimi živilnicarji. Potreba po uvozu mesa in mlečnih proizvodov je velika. Letos je uvoz živil pričel nekoliko popuščati v primeri z lanskim letom, verjetno zaradi tega, ker Rusi nimajo na razpolago dovolj deviz.

Sovjetska zveza bi lahko izvažala več mangana, petroleja in raznih izdelkov. Pričela bo verjetno izvažati tudi orodne stroje, vendar ne bo v zahodnih državah našla primernega trga zanje, ker je industrija na Zahodu preveč napredovala, ta njen izvoz se bo čedalje bolj usmerjal v tehnično zaostale kraje.

Postala je že navada, da na zahodnem delu velesajma razstavlja svoje proizvode jugoslovanska podjetja, ki bodo zasedla nad 15.000 kv. metrov zaprtega in odprtega prostora. Mnogi izmed razstavljalcev so naši stari znanci, toda naleteč bomo tudi na več podjetij, ki so prišla prvič na sejem. Čeprav je jesenski Zagrebški velesajem mednarodnega značaja, sodelujejo na njem podjetja iz vseh jugoslovanskih republik, in sicer iz Bosne in Hercegovine 38 podjetij, Crne gore 4, iz Hrvaške 192 (največ), iz Makedonije 23, iz Slovenije 96, iz Srbije 107 in iz avtonomne pokrajine Vojvodine 74. Ker pripada avtonomna pokrajina na Vojvodina k republiku Srbiji, doseže Srbija po udeležbi podjetij skoraj isto mesto kakor Hrvaška.

Zaradi ugodnejših političnih in gospodarskih razmer po svetu se je letos povečalo zanimanje za Zagrebški velesajem. Zaradi pomanjkanja prostora je bilo treba celo odbiti nekatero tuje razstavljalce. Da bi lahko sprejeli čimveč razstavljalcev, so skrčili že določene razstavljalne prostore za nekatera podjetja, nekatera domača pa izločili; tako je bila dana prednost tistim podjetjem, ki ustrezajo po kvaliteti in količini proizvedenega blaga, okusu in strogega kriterija mednarodnega tržišča. Čeprav bo na 50. Zagrebškem velesajmu sodelovala manj jugoslovanskih podjetij kakor na spomladanski prirreditvi, se je število njihovih razstavljalnih proizvodov povečalo in doseglo 742 vzorcev. Značilno za Zagrebški velesajem je, da nastopa na njem čedalje manjše

število vzorcev surovin in polizdelkov. V tem se vidi stremljenje Jugoslovancih, da bi s predelavo surovin v domačih obratih in z izvozom končnih izdelkov zagotovila domači delovni silbi boljše življenje, a svojim izvoznim artiklom boljše ceno. Za vsaj potrebne industrijske opreme skrbi 49 poslovalnic jugoslovanskih zunanjetrgovinskih podjetij, ki niso všteta v navedena števila.

Polonica sejemnega prostora je na razpolago tujim podjetjem. Tudi na tem prostoru je vse živo. Prve so prispele ogromne pošiljke strojev iz Češkoslovaške, Madžarske in drugih držav, nato so zasedli odkriti prostor veliki gradbeni stroji iz Anglije in Francije. Po načinu razstavljanja tujih razstavljalcev na Zagrebškem velesajmu se da sklepati, da je kolektivno razstavljanje danes najbolj učinkovito pred obiskovalci. Velika večina razstavljalcev namreč razstavlja na kolektivnih razstavah.

Na avstrijski razstavi se je zvrstilo 95 avstrijskih podjetij. Nedajč od teh razstavljajo 22 švicarskih razstavljalcev in 7 švedskih. V nadstropju nad Avstrijo bodo uradovale poslovilničarje jugoslovanskih zunanjetrgovinskih podjetij, a poleg njih posamezni razstavljalci iz Italije, Francije, Belgije in 8 holandskih podjetij. Na belgijski kolektivni razstavi razstavlja 8 tvrdk. Letos je posebno močno zastopana Greija, in sicer kar s 55 podjetij, medtem ko se je iz Izraela pojavilo 40 tvrdk. Iz Sovjetske zveze razstavlja 16 podjetij, iz CSR 13, iz Poljske 10, iz Rumunije 13, iz Madžarske 14; število razstavljalcev iz Vzhodne Nemčije se ni točno znano. Iz Zahodne Nemčije pride 38 podjetij, a iz Italije kar 120! To število razstavljalcev iz Italije je najboljšje znamenje zboljšanja trgovinskih odnosov med obema sosedama na Jadransko. Poleg tega postavlja Italija svoj lasten paviljon, v katerem bo kolektivno razstavljalci iz Danske, Japonske, Lichtenšteina in ZDA. Amerika bo na svoji industrijski razstavi prikazala tudi uporabo atomske energije v mirolnih namene. Dosej ni bilo še na nobeni zagrebški velesajmu prirreditvi razstavljalnih toliko vzorcev; število razstavljalnih vzorcev bo namreč doseglo 6700. Podrobneje bomo o tem poročali prirhidno.

Naj še omenimo, da bodo obnovili montažni paviljon na južnem delu velesajmskega prostora, ki je popuščal pod silnim bremenom zimskega snega.

M. V.

Nov trgovinski sporazum med Italijo in ZSSR

V Moskvi je bil podpisan dne 12. avgusta sporazum za blagovno izmenjavo med Italijo in Sovjetsko zvezo. Predviden je uvoz iz Sovjetske zveze v Italijo v vrednosti 18 milijonov dolarjev; vrednost italijanskega izvoza je nekaj nižja. Kontingent za uvoz sovsjetskega žarnenega lesa se je zvišal za 50.000 kub. metrov v primeri z dosedanjim uvozom; izvoz lesa iz Rusije bo dosegel 150.000 kub. m. Po novem sporazumu bodo Italijani uvozili tudi 3.000 ton sovsjetskega bombaža in 45.000 ton litega železa, kar prejšnji spisek ni obsegal. Ni bila določena količina trdega žita, ki ga bodo uvozili iz Sovjetske zveze, ker se niso znani dokončni podatki o letošnjem sovsjetskem pridelku. Predvidena je tudi mesebojna izmenjava tobaka. Označa prazno blago se je povjšala na 1 milijardo lir. Spisek blaga se še lahko v podrobnosti izpremenijo.

V prvih petih mesecih je uvoz iz Sovjetske zveze v Italijo že skoraj dosegel višino določeno za leto 1955. Sovjetska zveza je do sedaj izvozila blaga v vrednosti 9,6 milijarde lir, dočim je italijanski izvoz v Sovjetsko zvezo dosegel konec maja tega leta le polovico določene kontingenta za vse leto 1955.

Na spisku za izvoz je naslednje italijansko blago: divjalna na parcu (20 t) 30 komadov; razni stroji 131; pristaniški žerjavi 6, nadomestni deli za žerjavce v vrednosti 78 milijonov lir; nadomestni deli za Dieslove motorje iz italijanskega strojev, 83 milijonov lir; limate 20.000 ton; pomaranče 10.000 ton; mandeljini 500 ton; rajon 1000 ton, kosmiči 5.000 ton; esenčna olja 467.000 lir; vrvi 1000 ton; tobak proti uvozu sovsjetskega tobaka; drugo italijansko blago v vrednosti 1 milijarde lir.

Sovjetsko blago za izvoz v Italijo: surova mineralna olja 10.000 ton; nafta 50.000 ton; antracit 15.000 ton; parafin 2.000 ton; bencol 1.500 ton; manganova ruda 25.000 ton; lito železo 45.000 ton; žito (količina še ni določena); žagan les 150.000 kub. metrov; celuloza 5.000 ton; avstrijski papir 600 ton; bombaž 3.000 ton; terpentn 600 ton; naftalni 3.400 t; esenčna olja 39 milijonov lir, ščetine 10 ton; vodika 100 hl; kavjar 1 tona; tobak proti uvozu italijanskega; drugo blago v vrednosti 1 milijarde lir.

ITALIJANSKE BRESKVE NA SEVERNOAMERIŠKEM TRGU

Na severnoameriškem trgu so se po 50 letih pojavile italijanske breskve. Breskve vrste Amden so iz okoličnice Bologne ter so bile na trgu v New Yorku zelo ugodno sprejete in prodane. Odočilno je bilo dejstvo, da so italijanski izvozniki pospešili posebno pazljivo embalažo in kakovost vsakega posameznega sadeža.

V prvih petih mesecih je uvoz iz Sovjetske zveze v Italijo že skoraj dosegel višino določeno za leto 1955. Sovjetska zveza je do sedaj izvozila blaga v vrednosti 9,6 milijarde lir, dočim je italijanski izvoz v Sovjetsko zvezo dosegel konec maja tega leta le polovico določene kontingenta za vse leto 1955.

Na spisku za izvoz je naslednje italijansko blago: divjalna na parcu (20 t) 30 komadov; razni stroji 131; pristaniški žerjavi 6, nadomestni deli za žerjavce v vrednosti 78 milijonov lir; nadomestni deli za Dieslove motorje iz italijanskega strojev, 83 milijonov lir; limate 20.000 ton; pomaranče 10.000 ton; mandeljini 500 ton; rajon 1000 ton, kosmiči 5.000 ton; esenčna olja 467.000 lir; vrvi 1000 ton; tobak proti uvozu sovsjetskega tobaka; drugo italijansko blago v vrednosti 1 milijarde lir.

Sovjetsko blago za izvoz v Italijo: surova mineralna olja 10.000 ton; nafta 50.000 ton; antracit 15.000 ton; parafin 2.000 ton; bencol 1.500 ton; manganova ruda 25.000 ton; lito železo 45.000 ton; žito (količina še ni določena); žagan les 150.000 kub. metrov; celuloza 5.000 ton; avstrijski papir 600 ton; bombaž 3.000 ton; terpentn 600 ton; naftalni 3.400 t; esenčna olja 39 milijonov lir, ščetine 10 ton; vodika 100 hl; kavjar 1 tona; tobak proti uvozu italijanskega; drugo blago v vrednosti 1 milijarde lir.

Hamburski list »Die Zeit« se čudi, da Jugoslavija postavlja Zahodni Nemčiji vnesprejemljivo visoke zahteve glede vnošne oškodnine, in ne razume, zakaj je Zahodni Nemčije v svojem govoru v Karlsruhe. Nemška vlada je pripravljena na kompromis, toda Jugoslavija zahteva oškodnino dveh milijard mark Nemce je tudi zadelo, da je predsednik Jugoslavije v svojem govoru postavil Nemčiji za zgled Sovjetsko zvezo, ki je Jugoslaviji črtala dolg 90 milijonov dolarjev. Takšna primerjava bo po mnenju hamburškega lista samo pokvarila nemško-jugoslovanske odnose. Na koncu članka piše list, da je Beograd vendar popustil in da v svoji zadnji notici zahteva več 2 milijard mark oškodnine, temveč se zadovoljuje s 420 milijoni mark (okoli 63 milijard lir).

Mi ne vemo, kako je dejansko s temi števili. V Karlsruhe je predsednik Tito postavil zahtevo na 100 milijonov dolarjev, kar približno ustreza 420 milijonov mark, oziroma 63 milijardam lir.

Vsekakor mislimo, da bi bilo v korist samih Nemcev, da gladko sprejmejo to vsoto in tako ne odpirajo pred svetovno javnostjo preteklosti ter ne načetajajo ran, ki še vedno sketijo milijone tistih, ki jih je zadelo v nedavni preteklosti nepremisljena nemška politika.

THOMAS MANN

Dne 16. avgusta so v Kiltchberg ob Curischem jezeru pokopali slovelega nemškega pisatelja Thomasa Manna, ki bi v kratkem p.aznovl svoj 80. rojstni dan. Predsednik Demokratske (vzhodne) nemške republike W. Pieck mu je postal v enec s posvetilom »Nemrtnemu pesniku nemškega naroda«. Angliški kritik Ph. Toynbee pravi, da je umrl »najbogatejši in najgljboji živimi romanopisec«.

Med prvo svetovno vojno se je Thomas Mann navduševal za velikonske načrte, po vojni je postal internacionalist. Hitler ga je pregnal. V izgnanstvu je živel v Pragi, v Švici, Ameriki in nazadnje zopet v Švici. Pred leti je obiskal Vzhodno Nemčijo, kjer se je ga sprejel z velikimi častmi. Rodil se je kot sin bogatega trgovca v Breunenu. Smrt ga je zadelo pri pisanju romana »Felix Krull«, o katerem pravijo kritiki, da bi bil njegov največji umotvor.

„Gospodarstvo“ na IV. Koroškem velesajmu

(Izvirno poročilo)

Cim sem stopil s postaje, sem takoj začutil, da vlada v mestu prijetno velesajmsko razpoloženje; povsod neobčutljive vrvež v sicer prometo ne preveč živahnem Celovcu, vsaj ob delavnih dneh. Takoj so me tudi pozdravile zastave, avstrijska, koroška in celovška. Tudi izvozila mestne cestne železnice, mestni avtobusi in filobusi so bili okrašeni z zastavicami meša Celovca in koroške dežele. Povsod po mestu so bile na vsakem pomembnejšem križišču nameštene puščice, ki so prišleka opozarjale, v kateri smeri je razstavišče.

Mladi koroški velesajem poša ja iz leta v leto vedno bolj zrcalo gospodarskega stanja in gospodarskega napredka Koroške; že v nekaj letih se je ustvil po važnosti v Avstriji na 3. mesto, takoj za dunajskim in graškim velesajmom, seveda če izzavemo tekstilni velesajem v Dornbirnu, ki pa je strogo strokovna prirreditve.

Prvič sem obiskal koroški velesajem pred dvema letoma, ko se je stiskal v bloku več šolskih poslopij. Lansko leto je bila prirreditve že na velikem razstavišču, ki je bilo vse do aprila lanskega leta rekvirirano od britansko-vojskih oblasti; 12.000 kv. metrov cestišča po razstavišču pa so letos že tlakovali, tako da ni niti prahu od sončnih dneh, niti blata od dežju. Razstavišče napravili tudi na razvijanju tučesa res najboljš vtiš.

Geslo letošnjega velesajmske prirreditve (od 11. do 21. avgusta), je bilo »10 let obnove avstrijskega gospodarstva«. Koroški velesajem pa ima stalni podnaslov »Avstrijski lesni sejem«. Razstavni prostor je obsegal 130.000 kv. metrov, od tega 31.000 kv. metrov pokriva prostora s 13 velikimi paviljoni iz šotorskega platinja in 3 še večji iz lesa. Na podjetju pa je postavilo lastne svojim potrebam primerne velike paviljone. Vsega je razstavljalo kakih 1200; od teh 1/3 podjetij iz Zahodne Nemčije in 12 italijanskih. Nekatera podjetja niso našla več prostora.

Velesajem je odprl ob prisotnosti koroškega deželnega glavarja Wedeniga in drugih predstavnikov oblasti avstrijski zvezni kancler Raab, ki je s svojo prisotnostjo hotel poudariti vedno večjo važnost koroškega velesajma, a tudi povečati slavnostno ozračje; to je bil namreč prvi velesajem v svobodni Avstriji. Od predstavnikov tujih oblasti so se udeležili otvoritve velesajma bavarski trgovinski minister Dr. Gutsmuths, diplomatski predstavnik Jugoslavije in Italije, ki sta se tudi udeležili velesajma, ter Anglije, ki je bila do sklenitve avstrijske državne pogodbe zasedbena sila na Koroškem; ter trgovinski predstavnik Trsta, Beograda in Frankfurtu ob Meni. V Tržaškem odposlanstvu so bili podžupan ing. Visintin, dr. Grioin, za tržaško Trg. zbornico in za Tržaški velesajem; ing. Crovetti, za industrijsko pristanišče; dr. Gunalchi, predsednik združenja lesnih trgovcev; dr. Caidasi in dr. Gropalci, predsednik in odbornik združenja spveditve; dr. Rimnatič, nametelj Ustanove za turizem; dr. Manfioletti v imenu ustanove »Zvezna Autonoma di Sogioformo« ter g. Khalil za Odbor za enotno propagando, ki sicer vodi odelček za propagando pri upravi Tržaškega velesajma.

Po gospodarskem ustroju Koroške je imel tudi koroški velesajem v veliki meri lesni pečat, kajti zgod je danes bolj kot kdajkoli poprej hrbenica koroškega kmečkega gospodarstva. »Koroška razstava lesa« je bila v velikem lesenem paviljonu z odprto fasado, na odprtem prostoru pa so bili razstavljeni najraznovrstnejši stroji za obdelovanje in predelovanje lesa. Pohišstvo je bilo razstavljeno v okviru kolektivnih razstav v drugih paviljoni, nekaj največjih mizarskih podjetij je deželi ozrajno v državi, pa ga je razstavljalo v lastnih lično opremljenih paviljoni.

Posebnost letošnjega koroškega velesajma je bila l. nemška posebna razstava na prostoru 11.500 kv. metrov, in sicer v dveh velikih paviljoni iz šotorskega platinja ter na odprtem prostoru. Posebnost te razstave pa je bila tudi v tem, da je bilo treba za njo plačati še posebno vsopnino 3 šilingov (75 lir), medtem ko je znalaša vstopnina za velesajem 5 šilingov (125 lir), zaradi tega so se po krajevem časopisju razvile živahne polemike. Vsega je na tej razstavi razstavljalo 270 nemških podjetij, nekatera neposredno, druga pa po svojih avstrijskih predstavnikih. V prvem paviljonu, čigar gost je bilo »Zemski sveta«, je bila nazorno prikazana vsaka raven mehanizacije in avtomatizacije delovanja modernih kuhinjskih naprav in pripomočkov v gospodinjstvu današnje Zahodne Nemčije, od strojev za rezanje zelenjave, sesalce za prah, pralnih strojev, hladilnikov pa vse do bižuterij! V drugem paviljonu je razstavljala svoje izdelke nemška lahka in težka strojna industrija.

Na odprtem prostoru so bili razstavljeni v glavnem nemški poljedelski traktorji in stroji za obdelovanje lesa; ogromen rjovečel v vrčkom pivu v šapi in z repom, s katerim je neprestano otepal okoli sebe, pa je delal reklamo za odlično svetovnoznanovo pivonačkovske pivovarne »Loewenbrau« katero so obiskovalci lahko tudi poskusili po mili volji v nemški restavraciji na posebnem odprtem prostoru. Na odprtem prostoru je nemški »Shella« organiziral prometno šolo za otroke, v kateri »gobjevanje« nikoli ni manjkalo. Glavni namen l. nemške posebne razstave je bil »Ne hodimo v zelje avstrijski industriji«, v koliko pa so v teh svojih prizadevanjih uspešni, bode ali ne, bode pa drugo vprašanje! Na nemški posebni razstavi je videl obiskovalce mnogo res zanimivega in odkrilo povedano, marsikaj tudi nezanimivega. Zato so se obiskovalci tudi upravičeno spraševali, čemu so morali plačati za to razstavo še posebno vstopnino. V nekaj opravilico je od 16. avgusta dalje vsak 5000. obiskovalec posebne nemške razstave prejel kot nagrado brezplačno vozovnico za krožno vožnjo nad krasnimi koroškimi jezeri s propagandnim letalom neke velike nemške tovarne fotografografskega materiala iz Frankfurtu.

Ob 500 letnici ustanovitve kovaškega čeha na Koroškem so koroški kovačji prirreditli samostojno razstavo pod naslovom »Koroška kovaška obrt« nekoč in danes. Ta razstava je bila še toliko bolj zanimiva, ker industrializacija v modernem svetu tudi kovaški obrt neče prizaneti. Takoj pri vohdu na to

PO SVETU

V POSARJU je politično ozračje zelo vroče zaradi ostre agitacije za ljudsko glasovanje (plebiscit). Hoffmannova vlada je na predlog predsednika evropske komisije, senatorja Dehoussa dovolila tudi strankam, ki so proti neodvisnosti Posarja, da se organizirajo. Te stranke silovito napadajo sedanjo vladu, ki se zavzema za neodvisnost Posarja. Iz Nemčije prihajajo dan za dnem udarne organizacije ter razbijajo zborovanja pristašev neodvisnosti, tako nekako, kakor so nekdanje Hitlerjeve udarne enote.

V MAROKU IN ALZIRU TEČE KRI. V francoski severni Afriki — razen v Tunisu — se domačini še nadalje upirajo proti francoski oblasti in ne štedijo s krvjo. V nekaterih primerih so uporniki vdirli v evropske naselbine in tam pričeli klati ljudi. Mesto Kourigba, bogato središče fosfatne industrije, so uporniki po kratkem odporu oborožena evropskega civilnega prebivalstva zažgali. Francozi odgovarjajo na svoj način: tako so popolnoma razdejali nekaj uporniških vasi. Arabski politični voditelji izjavljajo, da so se strasti že tako razvpele, da ne morejo pomiriti množic. V zadnjem času je bilo ubitih nad 1.500 ljudi. Smrtno se je ponesečil francoski general Duval. Nekateri domnevajo, da so ga sestrelili Arabci. V Južni Franciji se Francozi in Arabci pogajajo, da bi našli kompromisno rešitev. Američani so svetovali Francozom, naj se pokajože spravljive.

Podrobne poročila omenjajo, da je glavno središče upora v Maroku na pogorju Atlas. V rudnikih fosfata pri Kourigbi so uporniki napravili za eno milijardo frankov škode. Američani se boje, da bi upor v Severni Afriki spravi v nevarnost tudi njihova vojaška letalska oprešila. Po mnenju ameriškega tiska vodijo uporniško gibanje begunci, ki so se zatekli v Kairo. Te podpira Arabška liga.

RUSKA ATOMSKA OPREMA ZA ZAVEZNIK

Prof. A. N. Lavrišev, sovjetski delegat na atomski konferenci v Zenevi, je izjavil, da gradi Sovjetska zveza atomske reaktorje (2.000 kw) za raziskovanje po naročilih Poljske, Češkoslovske, Romunije, Madžarske, Bolgarije in Vzhodne Nemčije; za Kitajsko gradijo reaktor 6.500 kw.

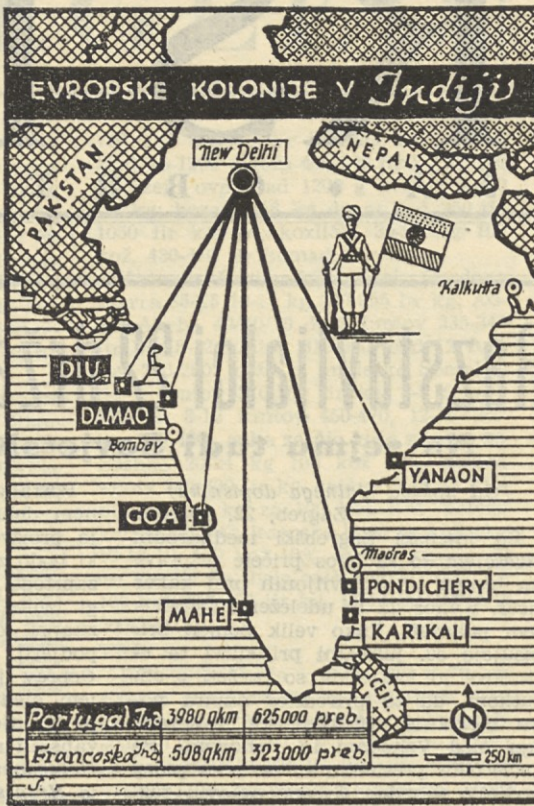
ADENAUERJEVA DELEGACIJA ZA MOSKVO bo poleg 10 rednih vladnih članov štela kar 100 oseb. To bodo izvedenci vseh vrst, tajnice in tehnični strokovnjaki. Ze sama ta spretna je dovolj zgornja, kako važna bodo pogajanja med Rusijo in Zahodno Nemčijo. Kanceler Adenauer odputuje prve dni septembra.

PREDSEDNIK NORVEŠKE VLADE POJDE V MOSKVO. Sovjetska vlada je povabila na obisk v Moskvo predsednika norveške vlade. Povabljen je bila tudi njegova soproga. Norveški predsednik je povabilo sprejel. Moskvo obišče meseca novembra.

SKLENJEN SPORAZUM O LETALSKI PROGI BEOGRAD - MILAN. V Beogradu so sklenili italijanski in jugoslovanski predstavniki sporazum o pepljav letalske proge Beograd-Milan. Progo bodo odprli meseca oktobra.

ZADNJA KOLONIJA V INDIJI

Med tujimi kolonijami na Indijskem polotoku, ki jih kaže naš zemljevid, je ostala samo še portugalska kolonija Goa. Njeno ozemlje obsega 1.300 kv. milj. Okoli 60% prebivalstva pripada hindujski veri, medtem ko je 37% kristjanov. Po angleških poročilih je večina prebivalstva za to, da se združi z Indijo. Poleg krvnega sorodstva govornijo za to tudi gospodarski razlogi, ker je Goa gospodarsko navezana na Indijo. Hinduji se ne imajo javnih šol v lastnem jeziku, pač pa vržeje vlada katoliške šole, v katerih je poučevanje krščanskega nauka obvezno. Na Hinduje v Goi vpliva tudi novejši gospodarski napredek v Indiji. Portugalska vlada se upira priključitvi Goe k Indiji. Policija v Goi je tudi s silo skušala preprečiti pohod Indijcev iz Indije v Goa. Po angleških poročilih je pri tem bilo ubitih 14 Indijcev. Zaradi tega je prišlo med portugalsko in indijsko vlado do hude napetosti. Diplomatski odnosi so bili zdaj popolnoma prekinjeni. Ze pred dvema letoma je iz Lisbone odpotoval indijski poslanik. Pred nekaj tedni so zaprli portugalsko poslanstvo v Novem Delhiju, indijski prestolnici. Te dni je portugalska vlada odpoklicala svoje konzule iz Bombaja, Kalkute in

Madrasa. Nato je indijska vlada odpoklicala svojega generalnega konzula iz Goe; ta odputuje 1. septembra. Tako bodo diplomatski odnosi dokončno prekinjeni.

MEDNARODNA TRGOVINA

POVIŠANJE CEN USNJU V ZDA

Usnje se je v Združenih državah prodajalo za 1 do 5 centov na kvadratni čevleč. Podražitev se pripisuje povečanju vprašanj po usnju od strani tovarnih čevljarjev ter drugih industrij.

O POVIŠANJU CENE BAKRU

Večje število severnoameriških proizvajalcev je zvišalo ceno bakru za 4 stotine za funt, tako da je baker dosegel minimalno ceno 40 stotink. Pručakujejo, da bodo cene bakru še narasle. Tudi Argentina nujno povprašuje po bakru ter bi rada kupila po 40 stotink za funt 1500 ton elektrolitičnega bakra. Kaže, da argentinskega povpraševanja ne bo mogoče zadovoljiti, ker Američani zadržujejo baker v zalozah.

MRTVILO NA LONDONSKEM TRGU Z ŽIVIM SREBROM.

Splošno vlada mrtvilo na londonskem trgu z živim srebrom. Živo srebro mehškega izvora nastaja 90-95 tunslov šterlingov za steklenico, medtem ko je bila dosedanja cena

94-95. Mehško živo srebro prodajajo čil angleška pristanišča po 88 tunslov šterlingov za steklenico. Španija ponuja svoje blago na trgih izven Vel. Britanije. Ne Španija ne Italija ni v zadnjem času prodala na angleški trg živega srebra izpod 100 tunslov šterlingov za steklenico.

NOVE UREDBE ZA UVOZ V ZDRUŽENE DRŽAVE SEV. AMERIKE

Generalni direktor carine Združenih držav je objavil, da začeni s 10. oktobrom tega leta bo ukinjena konzularna legalizacija faktur za uvoz blaga v Združene države, katere je bila do sedaj potrebna za vsako operacijo. V kratkem bo uveden nov obrazec carinske fakture, do takrat pa se lahko uporabljajo stari obrazci. Po novi uredbi bodo trgovci prihranili 250 centov za legalizacijo.

DENAR

ITALIJSKA VALUTA V PARIZU

Francoski devizni urad je izdal uredbu, s katero se pooblašča francoske banke in kreditne ustanove, da svobodno kupujejo italijansko valuto v Parizu in Italiji. V preteklosti so lahko kupovale in prodajale samo italijanske lire v Parizu. Hkrati je dovoljeno kupčevanje z italijansko valuto na termin na pariškem trgu. Te operacije so prepovedane v Italiji.

Končno sporazum o obmejnem prometu

Prehod meje štirikrat na mesec - v izrednih primerih tudi večkrat - Posebne olajšave za kmete, delavce in uradnike - Obmejni pas zajema 10 km z vsake strani vzdolž vse jugoslovsko-italijanske meje

Po devetmesečnih pogajanjih, ki so bila pogosto prekinjena zaradi nastalih težav, so končno predstavniki Italije in Jugoslavije dne 20. avgusta v Vidnu podpisali sporazum o obmejnem prometu. Dogovorjeno je bilo da zadobi sporazum polno veljavo takoj ob podpisu. Računajo, da ga bodo lahko začeli izvajati nekako v štirinajstih dneh. Poprje to ni mogoče, ker se nimajo pri rokah potrebnih tiskovin. Vsekakor so policijska ravnanjstva (kvesture) v Trstu, Gorici in Vidnu prejela nalog, naj takoj prične sprejemati zadevne prošnje za prehod čez mejo. Predstavniki italijanskih in jugoslovanskih policijskih in carinskih oblastev so že stolipli v stik in se posvetojujejo o podrobnostih glede izvajanja sporazuma.

SIRINA OBMEJNEGA PASA

Ugodnosti tega sporazuma, ki olajšajo prehod meje, bodo deležni vsi prebivalci s stalnim bivanjem z italijanske strani v občinah Trst, Milje, Dolina, Veliki Repen, Zgonik in Devin-Nabrežina.

Propustnice se lahko podaljša hkrati pa tudi poviša število potovanj. Propustnice bodo oblastva izdajala brezplačno; mogoče jih bo tudi obnoviti. Veljale bodo skupno z osebno izkaznico in ne bodo imele osebne fotografije. Na Tržaškem bo prebivalcem izdajala propustnice tržaška kvestura. Za posebne stroke, kakor za zdravilnike, babice, šoferje, delavce itd., ki morajo potovati vsak dan čez mejo bodo propustnice veljale za vse leto in za neomejeno število potovanj. Te propustnice bodo imele fotografije. Kdor bo z običajno propustnico prekorajl mejo, se bo moral vrniti pred koncem naslednjega dne (pre polnočja). V primeru opravičenih razlogov, kakor zaradi dela, zdravljenja, družinskih zadev in turizma se bo s posebnim dovoljenjem bivanje lahko podaljšalo za en mesec.

KAKO BODO IZDAJALI PROPUSTNICE

Propustnice, ki jih bodo izdajale italijanske policijske oblasti bodo vidra-

PROMETNE ZVEZE ČEZ BLOKE

Dokončno bo vprašanje kognih in pomorskih prometnih zvez uredila mešana italijansko-jugoslovanska komisija. Podrobno pa so se v Vidnu sporazumeli, da se bodo dotelj, in sicer najkasneje v enem mesecu, uvedle naslednje prometne zveze: a) avtomobilske proge: 1) dva para vožen dnevnost Trst-Skofije-Koper; 2) šest parov vožen tedensko Trst - Skofije - Koper - Padena. Kaštel - Buje, z dodatno nedeljsko službo; 3) štiri pari vožen čez Trst - Ferneče - Sežana; 4) dva para vožen tedensko Trst - Pesek - Herpelje - Kozina. Na proгах bodo vozila italijanska in jugoslovanska podjetja.

b) pomorske proge.

Z italijanskimi parniki vsak dan: Trst - Milje - Koper; dvakrat na teden (v petek in nedeljo): Trst - Koper - Piran - Umag; enkrat na teden (v sredo) Trst - Koper - Izola - Piran - Umag - Novi grad.

Z jugoslovanskimi parniki: Koper - Milje - Trst - Sestljan, vsak dan; Piran - Trst in nazaj trikrat na teden.

AVTOBUSNE PROGE NA GORISKEM

Dva para vožen dnevno Gorica - Solkan; 2) tri pari vožen dnevno Gorica - Sempeter - Vrtojba; 3) dnevna proga Tolmin - Cedad; 4) dnevna proga Kambrško - Cedad; 5) dnevna proga Gorica - Opatje selo - Komen; 6) dnevna proga Trbiž - Bovec; 7) 6 vožen tedensko Nova Gorica - Trst, ob nedeljah izmenično jugoslovanska in italijanska prevoznika podjetja; 8) trikrat dnevno Medana - Dobrovo - Kojsko - Steverjan - Gorica - Nova Gorica in nazaj; 9) dnevna proga Trbiž - Bovec - Kobarrid - Tolmin - Kanal - Gorica; 10) ista proga v obratni smeri.

V Brdih s posebnim zadoščenjem podzdravljajo uvedbo avtomobilskih prog: Dobrovo - Kojsko - Steverjan - Gorica - Nova Gorica. Tako ne bo treba več B. f. c. em, ki so potovali v Novo Gorjco, hoditi več čez Plave, temveč bodo potovali čez mejo v Gorico in od tod v Novo Gorjco; pot v Novo Gorjco jim bo tako skrajšana najmanj za 10 km.

AVTOBUSNE KONCESIJE

Členi od 33 do 40 urejajo vprašanje podeljevanja in odtegnitve avtomobilskih dovoljenj. Prošnje za dovoljenja bodo podjetja z običajnimi podatki predložila pristojnim oblastem na svoji strani. Pristojna oblastva bodo predložila dovoljenja pristojnim krajevnim organom na drugi strani meje za pristanek. Ta bodo morala odgovoriti v 15 dneh.

KAJ BOMO LAHKO NOSILI ČEZ MEJO

Sporazum predvideva več vrst potnikov čez mejo in vsaki vrsti daje posebno pravice glede prenosa blaga, in sicer kmetom, delavcem in uradnikom. Posebno so določile glede prenosa valute. Blago se lahko uvaža oziroma izvaža brez carine, vendar carinski uradnik zabeleži v propustnici, ki bo imela 32 strani, količino blaga, ki je bilo uvo-

Na zemljevidu je začrtan obmejni pas, v katerem bo dovoljen obmejni promet v smislu videmskega sporazuma

Srednja Afrika in - mi

GOSPODARSKI ODNOSI SEVER-JUG

Prva, se bolj pa druga svetovna vojna je temeljito prevrnjla smernice političnih, kulturnih, zlasti še gospodarskih odnosov med ljudmi. Odnosi postajajo čedalje bolj spontani in v skladu z resničnimi potrebami potence in področij. S propadom diktatur različnih imperializmov in kolonializmov propadajo tudi prisiljene življenjske oblike; zaradi tega se osvobodijo narodi približujejo in srečujejo ne le naravnega konvencionalizma ali iz nahinjenih nagibov, marveč v smeri in v obsegu dejanskih nujnosti; le-te pa odvisijo v najvišji meri od prirodnih činiteljev, zlasti od različnega podnebja. Jasno je namreč komurkoli, da nastanejo idealni pogoji za živahno trgovanje le med ozemli, ki se vzajemno dopolnjujejo tako, da eno ozemlje lahko nudi veliko tega, česar druga nujno potrebuje in obratno. Človekova samovolja iz egoizma, iz škodoljivosti do bližnjega in drugih vzrokov tu pa tam lahko prepreči uveljavljenje tega naravnega pojava in do določene mere lahko forsira smernice trgovinskih izmen, toda v tem primeru je nujno, da se prej ko slej v gospodarstvu zruši ravnotežje v ogromno škodo prizadetih držav. Prirodni zakon, katerega bi ljudje ne smeli nikoli pozabiti je, da različnemu podnebnju ustrezajo različni obliki; iz tehk razlik pa nastane ali priblika ali pomanjkanje določene blaga. Podnebne razmere od želeže do želeže imajo v različnih zemljepisnih širinah svojega prvga in glavnega činitelja. Ker se torej klimatska testvica na zemlji razporeja po širini, t. j. o severu proti jugu (ali obratno), sledi, da morajo v isti smeri, vsaj v glavnem, potekati tudi trgovski odnosi.

Upoštevati je treba še druge činitelje kakor so: rudniško bogastvo, višina in nižja stopnja industrializacije, nenaka gostota prebivalstva itd. Med Evropo in Severno Ameriko n. pr. so bili stiki zelo živahni spocketa zaradi velike razlike v obiljnosti, potem pa, ker se je zaradi opustošenja, ki so Evropi prizadela vojne, ameriška industrija močno povzpela nad evropsko. Sličen pojav opažamo v odnosih med evropsko Rusijo in Daljnim Vzhodom. Navzile tem prihaja čedalje bolj v ospredje dejstvo, da se življenjske razmere, proizvodnja in potrebe na isti zemljepisni širini bivajočega ljudstva polagoma izenajajo in da želeže v tem primeru laže konkurirajo kot sodelujejo. To vidimo v odnosih med ZDA in Sovjetsko zvezo.

Na to bi morali misliti tisti Evropejci, ki se s pretiranim zanosom prizadevajo, da bi se čim tesneje navezali ali na Vzhod ali na Zapad. Evropsko gospodarstvo, če hoče biti neodvisno, se ne sme naslanjati samo na vzhod ali samo na zapad; opteti se mora pred

vsem na — jug. Evropa naj si edino privošč, da z mogočnimi obstranskimi sosedmi mirno soživi. Ako primerjamo sodobni potek industrializacije v ZDA, v Evropi, v Rusiji, v Sibiriji, na severnem Kitajskem (Mandžuriji) in na Japonskem, moramo zaključiti, da se bliža čas, ko bo vsaka izmed teh dežel možna proizvajati vse, kar premore karaterakoli izmed ostalih. Tudi gostota obiljnosti se hitro uravnoveša. Ekvatorialna področja, kot rečeno, kažejo popolnoma drug značaj; tu se industrializacija dviga v znatno nižnjem tempu; kljub ogromnemu potencialnemu bogastvu so je redko obljudena (iz jezmo Indije in Jave) in monarno razpolagajo s surovinami, ki jih morajo drugi uvažati.

S tem je težišče sever-jug dovolj naglašeno. Zdi se zato, da Hitlerju ni manjkal čut za gospodarsko orientacijo, ko je v svojem načrtu odmeril vsaki večji industrializiran enoti nekako širše ekvatorialno področje. Le sredstva, ki jih je uporabljal, so bila zločinska, še bolj zločinska pa je bila socialno-politična osnova, na katero je nameraval postaviti svoj mojno red.

Severna Amerika bi po njegovih računih našla svoje dopolnilo v Srednji in Južni Ameriki; Evropa (beri Nemčija) naj bi si priključila Afriko, Japonska in morda Rusija naj si razdelila azijske tropične predele. Izid druge svetovne vojne nas postavlja pred zanimiv paradoks: oba zmagovalca nad Hitlerjem (ZDA in Sovjetska zveza) se mrzično prizadevata, da čimprej izpeljeta njegov načrt, vsaj v kolikor jima je ugoden. Severna Amerika, kateri so se dokončno pridružile nekatere evropske (atlantske) države, je ustvarila veliko atlantsko zvezo, ki očitno presega vse obrambne cilje in se dejansko presnavlja v geo-politično enoio z določnimi socialnimi, gospodarskimi in kulturnimi svojstvi.

Na drugi strani se ustvarja silni sovjetski svet s svojo lastno kulturo. Med obema blokoma, med prvim, atlantskim oziroma severameriškim ter međ drugim, sovjetskim ali vevrazijskim, ne preostaja Evropi (Srednji) drugesga ko da si ustvari tretji vevrazijski blok, ki po obsegu in gospodarski zmogljivosti ne bi veliko zaostajal za prejšnjima. Ustvaritev evrazijskega bloka ne nasprotuje koristim ZDA ne SZ, temveč jima gre kot sredinska in nevtralna sila, znatno v korist. Zaradi tega bi se Sovjetska zveza zaradi lastne koristi še celo ne mogla protiviti, da bi nekatere zavezniške države (Madžarska, Češkoslovska, Poljska in v manjši meri tudi Vzh. Nemčija, Romunija, Bolgarija), ki spadajo v Podonavski gospodarski blok, tesno sodelovale z drugimi zavezniškimi državami iz istega bloka (Jugoslavija, Avstrija), in to ne samo na lokalnem tržišču, marveč tudi v tujini.

hkrati pa tudi prebivalci obmejnega pasu

in v pokrajinah Videm in Gorica, ki je bil določen z videmskim sporazumom z dne 3. februarja 1949 o obmejni (regionalni) izmenjavi. Se pravi prebivalci vseh občin gorške pokrajine (provincine) in naslednjih občin videmske pokrajine: Cedad, Podbošene, Sv. Ivan ob Nadiži, St. Peter Slovenov, Sovodnje, Srednje, Torjan, Grmek, Dreka, Sent Lenart, Praprotno, Corno di Rosazzo, Cenebja Vas, Fojda, Tarčent, Brdo, Neme, Tipana, Naborje, Ovčja vas, Trbiž, Kluzje in Režija.

Z jugoslovanske strani veljajo olajšave o obmejnem prometu za prebivalce na ozemlju naslednjih občin: Koper, Izola, Piran, Portorž, Sečovlje, Dekani, Šmarje, Umag, Novi grad in v katastralskih občinah Marezige, Brtonigla, Nova vas, Buje, Triban, Kaštel, Karste, Momjan, Meriče. Nadalje prebivalci: 10 km širokega pasu (začeni od meje) okrajev Sežana in Nova Gorica. Manjši del kopskega in bujskega okraja je torej iz sporazuma izzev.

Obmejni pas

Obmejni pas spadajo od okraja Sežana sledeče občine: Komen, Stanjel, Dutovlje, Sežana, Divača, Herpelje, Crni Kal; od občine Senožeče naslednje katastrske občine: Senožeče, Dolenja vas, Gabrce, Potoče in Senadole; od občine Materija pa katastrske občine: Brezovica, Građiše, Holčičina, Markovščina, Materija, Slivje in Arvičje; od občine Vreme samo katastrske občine Barča, Famlje, Gorenje Vreme, Mislje, Podgrad, Skofije, Varsje, Vatovlje in Vremski Britof; od občine Podgorje katastrske občine: Cernotiče, Podgorje, Podpeč in Zavid; od občine Građiše: katastrski občini Kubeč in Sveji Anton. V okrajih Nova Gorica in Tolmin spadajo v obmejni pas vsi kraji do 10 km od meje.

KOLIKOKRAT BO MOGOČ PREHOD

Kakor rečeno, bodo deležni prehodnih olajšav vsi stalni prebivalci v navedenih področjih, in sicer tudi tisti, ki so svoje stalno bivališče preselili z enega področja (iz Jugoslavije) v Italijo ali obratno) na drugo. Za prehod meje bodo prejeli na zahtevo propustnico, ki bo veljala najmanj 4 mesece in za 4 potovanja v enem mesecu. Veljavnost

li ljudski odbori na jugoslovanski strani

ali obratno; propustnice, ki jih bodo izdajali okrajni ljudski odbori, bodo morale vidirati italijanske policijske oblasti. Za vidiranje bodo pristojni okrajni ljudski odbori, oziroma kvesture občin, v katere bo potnik namenjen. Po sporazumu ne bi smel postopek za vidiranje trajati več kakor osem dni. Propustnice bodo imele vzglavje »Repubblica italiana« oziroma »Federativna ljudska republika Jugoslavija«, pač, glede na to, katera oblast jih bo izdala.

Tisti, ki so se z enega področja preselili na drugo (n. pr. iz bivše cone B na Tržaško), ne bodo imeli dovoljlastniških propustnic, pač pa propustnice za štirikratni prehod v enem mesecu, čeprav so na prejšnjem področju izstili svoje zemljišče. Poleg rednih propustnic bodo izdajali izredne propustnice, v njihnih primerih, ki bodo veljavne za bivanje na drugi strani do 10 dni; takšne propustnice bodo izdajali policijski organi na obmejnih prehodih. Posebne propustnice bodo dajale tudi dovoljenje za prehod čez sosednje področje brez ustavljanja, da bi se tako skrajšala pot med dvema krajevoma.

Za dostop na kmečka posestva

on strani meje bodo pristojna oblastva izdajala propustnice, ki bodo veljale eno leto. Dovoljenja bodo izdajali tudi za dostop na posestva, ki ležijo izven 10 kilometrskega pasu.

PREHODNI BLOKI

Na področju do Devina bo možen prehod čez naslednje bloke: 1) obmejni prehod I, kategorije — to so prehoči tudi za mednarodni promet — Ferneče, Kozina, Skofije, z vlakom Sežana in pa Draga. 2) obmejni prehoči II, kategorije: Gorjanska, Mavhinje, Sempolje, Vraglje, Repentabor, Gropada, Lipica, Doga, Socerj, Prebence, Osp, Kaštelj, Cerej, Campore in Lazaret. 3) sezonski obmejni prehoči (samo poleti): Gročana, Bolaj, Plavje.

Prosilce bo v prošnji za propustnico moral navesti v katere občine bi rad potoval; navedel bo lahko več občin hkrati. Potoval bo pač čez tiste prehoče, ki so občinam, navedenim v propustnici, najbližji.

Pomen embalaže v trgovini

Mednarodna razstava na „Gospodarskem razstavisti“

Ljubljana, 15. avg. Kakor pravimo, da je v zdravem telesu zdrav duh, tako bi lahko tudi rekli, da je v ukusni in varnostni embalaži zdravo in dobro blago. To že iz prostega razloga, ker bi se ne izplačalo, pakirati slabo in nezdravo blago v lepe in okusne zavoje. Če se pa le pripeti, da se do dobro pakira v slabo in neokusno embalažo, je to znak, da ljudje o tej panji trgovskega poslovanja še niso dovolj poučeni ali pa da primanjkuje strokovnih podjetij, ki bi lahko zadostila vedno večjim zahtevam embalažne tehnike. Pokazati razvoj embalažne tehnike in nakazati nadaljnjo pot v tem pravcu — to nalogo naj bi izpolnila pri nas I. mednarodna razstava embalaže.

Embalažna tehnika je v Jugoslaviji še precej nerazvita, kar pa ni čuda, saj je šele po drugi svetovni vojni tudi ona vstopila v široki krog izvoznikov raznega blaga, prej je izvažala v zelo majhnem obsegu. Sporedno z izvozom se seveda razvijata tudi tehnika embalaže, tako da je v nekaterih državah dosegla res zavidično višino. Tako obstajajo v Nemčiji in Italiji posebni inštituti za embalažno tehniko, kjer se obravnavajo vsa ta vprašanja z znanstvenega gledišča in se delajo najrazličnejši poskusi z namenom, da se zadosti vsem zahtevam sodobnega pakiranja in v pogledu higienskih in estetskih zahtev pakiranja raznega blaga.

Strokovnjaki delijo ta proučevanja v dva dela: v živlisko-tehnoški del in v zavojno-tehniški del. Naloga prvega je, da se seznanji z lastnostmi za zavoj in poštev prihajajočega blaga v vseh potankosti in značilnosti (trajnost blaga, klimatične razmere kraja, kamor se blago odpravi itd.), v drugem primeru pa je treba najti ustrezajočo snov in preizkusiti ravnost zavojnega blaga, ki mora dostikrat vzdržati precejšen čas, preden dospje na svoj cilj. Ob dela, prvi kot teoretičen del, drugi kot praktičen del tekega proučevanja se morata neizbežno med seboj spopolnjevati, da donata koristi vsem, ki pošiljajo najrazličnejše blago, posebno živila, v bližnje in daljnje kraje: popolno varnost pred pokvarjenjem ali celo uničenjem odposlanega blaga in hkrati estetsko vnanost zavoja. Poleg navedenih činiteljev je še nekaj, česar tudi ne smemo pri tem prezreti: blago je treba po možnosti tako pakirati, da ne razvzame preveč prostornine. Prostornino, v katerem kolik prevoznem sredstvu je draga in če se more brez škodovanja za blago znižati na minimum, se s tem dostikrat prihrani velike vsote, ki odločilno vplivajo na ceno prodanega blaga.

Sveveda zahteva tudi domači trg higiensko in estetsko neoporečno embalažo za svoje izdelke. Higienski in estetski čut občinstva se vedno bolj ostrini in potrošniki se ne zadovoljuje več s površno in slabo embalažo kupljenega predmeta. V največ primerih proizvajalci tudi polno upoštevajo praktične primere in navodila proizvajalci prav ta razstava, kjer vsaki izvajalec lahko kaj najde za stroko.

Na razstavnem prostoru je ravilo okrog 80 trdk svojih izdelkov, veda večina jugoslovanske, pa tudi tujih. Jugoslovanske ke so razstavile vsaka svoje specialne izdelke: papirnato kartonsko embalažo, embalažo iz lepenke in polivest, iz valovite lepenke, zložljive iz papirne, grafične izdelke, izdelke iz plene mase, kasete, kosare za sadje, sode iz pločevine, reklamno embalažo, steklene, raznovrstne tube, itd. Padljivi oglaševalci razstavbe bi pri natančnem ogledu vse predmetov pravi pojem o raznolikosti embalažne problematike.

Med tujimi tvrdkami je priredililijanski inštitut italiano embalaže, ki Fadove kolektivno izložbo embalaže, med nemškimi tvrdkami pa razstavila tvrdka Industrie-Werk Karlshuse razne embalažne stroje v obliki napisnih tabel prikazal stroko od njenega početka do dne, ne izpopolnosti. Vršila so se razna strokovna predavanja. Iz jugoslovanskih strokovnjakov je imel glavni Stane Bonaf o naši kmetijski embalaži, kot predstavniki italijanskih proizvajalcev taloviti penke pa g. Sergio Multsch. Na danavanjih so se razvile tudi zadnje razprave.

Po končanem pregledu razstavisti vstopili se v dvorani s samopostrežbo v splošnem samopostrežbo, ni razna novost, saj je taka prodaja v glavnem že precej običajna in volj vpepljana. Pri nas se s tem poskusi, ki naj kupujočemu občini predložijo individualno nakupovno po trgovinah, ki poleg higienskih testov pospešuje tudi hitrost nakupov brez onih motenj, ki se dostikrat javljajo pri sedaj običajnem nakupovanju. To je vsekakor napredek.

„GOSPODARSTVO“ izhaja vsak drugi petek. — UREDNIK in UPRAVA: Trst, Ulica Geppa 38-933 - CENA: posamezna številka 100, za Jugoslavijo din 15. — NAROČEN letna 600 lir, polletna 350 lir. Poštar račun »Gospodarstvo« št. 11-9396; za gostiljivo letna 380 din, polletna 200 narača se pri A.D.I.T.-u, DRZ, ZALOŽNIK SLOVENIJE, Ljubljana, Sritrajeva 3-1 te. rač. pri Komunalni banki KB-1-2-375 - CENE OGLASOV: za m/m višine v širini enega stolpca 100 za inozemstvo 60 lir.

Odgov. urednik dr. Lojze Bertelj

Založnik: Založba »Gospodarstvo«

Tisk: Tiskarna »Graphis«

PRILIKOM VAŠEG DOLASKA U TRST POSJETITE U VAŠEM INTERESU ◆ **MAGAZIN ENGLJSKIH ŠTOFOVA** ◆ **PRODAJA NA VELIKO I MALO ORIGINALNIH ENGLJSKIH ŠTOFOVA ZA MUŠKA I ŽENSKA ODIJELA UZ NAJNIŽE CIJENE.**

TRST - ULICA SAN NICOLO' BROJ 22 - TELEFON 31-138 - TRST

VESTNIK SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10/I. - TELEFON ŠT. 16.00

POVIŠANJE DRAGINSKE DOKLADE

Drugi zvižanj življenjskih stroškov na Tržaškem je bila zvišana za mesec avgusta in septembra tudi draginska doklada za trgovinski in industrijski sektor.

Do 16. septembra morajo delodajalci predložiti Zavodu za soc. skrbstvo izpolnjene obrazce V.4 in V.5/7 za mesec avgust 1955 in nakazati Zavodu znesek dolgovanih prispevkov za socialno zavarovanje.

Do 20. septembra lahko davkoplačevalci zahtevajo popravno obdavih iznosov v pogledu občinskih davkov.

PROSTOVOLJNO SOC. ZAVAR. OPOZORILO

Do 31. avgusta se lahko vložijo prošnje na Zavod za socialno skrbstvo za nadaljevanje prostovoljnega socialnega zavarovanja vsi delavci in nameščenci, ki so bili kdaj koli socialno zavarovani in prispevali 1125 lir pristojbin za pokojninski sklad. Po tem roku lahko vložijo prošnje samo še tisti, ki so v zadnjem peletju plačali vsaj 12 mesečnih ali 52 tedenskih prispevkov.

K videmskemu sporazumu

Videmski sporazum je gotovo velikega pomena zlasti za tržaško gospodarstvo. Predvsem mali trgovci pričakujejo, da bodo oživil njihovi obrati s pritokom novih odjemalcev iz sosednjih jugoslovanskih krajev. S posebnim zaupanjem je sprejelo vest o podpisu tega sporazuma naše združenje, ki je svojčas poslalo Trgovinski zbornici in Trstu konkretne predloge za ureditev obmejnega prometa; ti so bili potem po zagotovilu zbornice — izročeni tudi komisiji, ki je delovala v Vidmu. Upamo, da bo uveljavljen kmalu tudi trgovski sporazum, ki je bil že davno podpisal in se nanaša na krajevno blagovno izmenjavo med obmejnimi področji Trsta in Sežano, Novo Gorico, Koprom in Bujani na jugoslovanski strani.

Do 5. septembra morajo proizvajalci in groisti sodavice, naravnne in umetne mineralne vode, leda in sveže ribe plačati davek na poslovni promet za prodajo tega blaga izvršene prodajalce na drobno v mesecu avgustu 1955.

Do 10. septembra morajo trgovci, popravilnice, trgovski zastopniki in prodajni agenti za radio-električne aparate in material predložiti koncesionarnemu zavodu za radijske odjaje pole vsipiska prejemkov in izdatkov teh aparatov in materiala v mesecu avgustu 1955.

GLAS IZ OBČINSTVA

Gospod urednik, Nedavno sem čital v tržaških dnevnikih, da bo v Trstu 300 mladih priselencev iz Istre obiskovalo posebne tečaje za preusmeritev poklica. Ta vest pove mnogo.

Pove namreč, da bo teh 300 mladih priselencev nameščenih v Trstu Tako bo 300 mest manj na razpolago za domače ljudi. Lansko leto so samo pri mestnem podjetju za vodo, plin in elektro AEGAT namestili 15 mladih mehanikov in strokovnih delavcev iz Istre, medtem ko so prošnje domačim odbornim Danes je že splošno znano, da po navodilih, ki so jih prejeli osebni referenti pri velikih podjetjih, imajo pri nameščanju prednost vselej priseljenec iz Istran. V škedenjski železnici ne sprejemajo več domačega narasčaja. Ko upokojijo starega domačega delavca, pride na izpraznjeno mesto Istran. Očetej, ki so vse svoje življenjske sile pustili na težkem delu v železnici, zaman prosijo, da bi na njihovo mesto prišli njihovi nezaposleni sinovi, zanje ni dela. Gospod urednik, povejte nam, kje naj najdejo delo naši mladi fantje? Zemlje ni dovolj, da bi nas redila. Še to malo, kar je še preostalo, zgrabljamo dan za dnem, enkrat za nove ceste, drugič za razne tuje naselbine ali stanovanjske bloke, tretjič zopet za tuja industrijska podjetja. Kje naj povsem tem najdejo delo naši sinovi in naše hčere? S. A.

OBISK GENERALNEGA VLADNEGA KOMISARJA. Tržaški generalni vladni komisar dr. Palamara je v spremstvu dr. Marciotta in podravna telja za javna dela dr. Borghija obiskal občino Nabrežina-Devin in Repektor. Komisarja so sprejeli domači župani v prisotnosti občinskih svetnikov. Zanimal se je za nujna občinska vprašanja.

ODHOD V AVSTRALJO. V sredo je odplula iz Trsta »Aurelia«, na kateri je bilo poleg izselencev iz drugih pokrajin Italije in Avstrije tudi 136 Tržačanov. Dne 7. septembra bo iz Trsta odplula ladja »Toscanella«, ki bo vkrcala 537 Tržačanov in jih odpeljala v Avstralijo.

KRŽIŽANI LOVIJO TUNE. V sredo 8. avgusta je Stefančičeva tunera v krajevni urah zajela 88 tunov, ki so bili težki po 10 do 12 kg. Letos ni bilo toliko lov na tune še tako ugodno, kot v prejšnjih letih. Na leto 1956 vložiti do 30. septembra te dni leta pri občinskih delegatih.

PRI ZADRU SO UBILI VELIKEGA ČITA. V bližini Zadra so opazili okoli 20 m dolgega kita. Za njim je skopul vojaški čoln in izstrelil nanj pet izstrelkov iz strojnice. Kmalu nato so na dnu morja opazili ribiči mrtvega kita.

IZJAVI PROF. ROMANA. Glavni tajnik demokratske stranke na Tržaškem prof. Romano je izjavil, da bo 6000 Istranov iz bivše cone B ostanjo na svojem mestu in bi se ne izselilo, ako bi bil videmski sporazum o obmejnem prometu podpisan pred 6 meseci. Po naših informacijah je v mestu Piranu še okoli 1500 Istranov. Mestecje je navadno štelo 7000 ljudi. V Piranu se je priselencov okoli 2500 Slovencev.

POSEBNA NALOGA TRŽAŠKEGA KVESTORJA. Italijanska agencija »LONSA« poroča, da je bil tržaški kvestor dr. Carmelo Marzano premeščen v Reggio Calabria. Druga poročila pa kažejo, da ne gre za premeščenje, ampak da je bil tržaškem policijskemu ravnatelju Marzanu poverjena naloga, da zatre tolovajstvo v Kalabriji. Po izvršitvi te naloge se vrne v Trst.

NOVA LEKARNA. Na Furlanski cesti (Strada del Friuli) je lekarnar Rodolfo Giusto odprl novo lekarno. Lekarna je namenjena prebivalstvu Greste. Število lekarn v Trstu je zakonitno omejeno. Doslej se ni bilo podeljeno nobenemu Slovencu dovoljenje, da bi odprl lekarno v mestu.

Socialni UTRINKI

ZIVLJENJSKI STROSKI V TRSTU

Ce postavimo, da so življenjski stroški leta 1938 v Trstu znašali 100 lir, so v juniju tega leta znašali 63-krat več, se pravi, da je znašal indeks v letošnjem juniju 5.302 (junija lanskega leta 5.213, lansko leto je bilo torej življenje cenejše). Nasproti maju letošnjega leta se je življenje v Trstu pocenilo za 0,5%. Postavka za prehrano je ostala nasproti maju skoraj neizpremenjena (junija 6.463, maja pa 6.497). Nekoliko se je pocenila obleka (od 5.478 na 5.392), neizpremenjena je ostala stanovanjska najemina pri 1.092. Glede nadaljnjega razvoja je treba omeniti, da so bile stare najemine 1. julija povišane za 20%.

Med blagom, ki se je podražilo v juniju (nasproti maju) je treba omeniti teletino, ki se je podražila za 6,0 odst.; oljivo olje za 4,9 odst.; piškoti za 4,0 odst.; sveža jajca 3,7 odst.; nadalje semensko olje; padla je cena kuncem za 7 odst. in jagmetini za 1,2 odst. Zelenjava se je junija podražila za 34,7 odst., njena cena je poskočila povprečno od 95 na 128 lir za kg. Cena sadja je napredovala za 8,8 odst. (kg povprečno od 148 na 161 lir). Nazadovnja je cena ribam, in sicer za 21,6 odst. (od 329 na 258 lir za kg).

ZIVLJENJE V MILANU DRAŽJE

Prehrana za eno odraslo osebo je v juniju mesecu tega leta stala v Milanu 17.922 lir, se pravi, 456 lir več kakor meseca maja (za 2,6 odst. več). Nasproti letu 1938 je prehrana približno 70-krat dražja. Nekatera živila so še dražja, druga nekoliko cenejša. Junija lanskega leta je sadje stalo povprečno 210 lir, junija letos pa 193 lire, zelenjava lani 110 lir, letos 115 lir. V primeri s predvojnimi časom (leta 1938) so se nekatera živila podražila celo 100-krat, kakor n. pr. navadna jabolka. Pomaranče so 82-krat dražje, češnje in breskve 80-krat; suho sadje 65-70-krat, krompir je bil junija 100-krat dražji kakor pred vojno, solata 90-96-krat; rdeča pesa 80-90-krat, fižol v strožju 60-70-krat. Junija je indeks prehrane znašal 7.169 (sko post. dek. stroške za leto 1938 na 100), junija lanskega leta 7.146, se pravi, da je prehrana letos v Milanu za 0,3% dražja kakor lansko leto.

SILNI VIHARJI IN POPLAVE V AMERIKI. Te dni je strahovit vihar (ciklon) v 7 ameriških državah - Pennsylvania, New Jersey, Massachusetts, Rhode Island, New York, Connecticut in Washington - napravil silno škodo. Vihar je povzročil še poplave. Doslej so ugotovili 188 mrtvih, okoli 200 pogrešanih; skoraj 40.000 ljudi je ostalo brez strehe. Porušenih je bilo 45 hiš, 14.000 poškodovanih, 40 mostov podrtih, prav tako okoli 20 raznih podjetij. Popustilo je 12 jezov. Brezposelnih je okoli 20.000 ljudi.

ZDA KUPUJEJO BAKER V EVROPI. Londonski »Metal Bulletin« poroča, da skušajo Združene ameriške države kupiti v Evropi večje količine bakra, in sicer zaradi sčevk v ameriških podjetjih. Zaradi sčevk se proizvodnja bakra v Ameriki zmanjša približno za 50.000 ton na mesec.

Proti mednarodni upravi tržaške luke

»Il Mondo economic« pozdravlja zadnje izjavo predsednika italijanske vlade g. Segnija in odposlanski zbornici o ustanovitvi rotacijskega sklada in sklicanju mednarodne konference v tržaškem pristanišču v smislu londonskega sporazuma. Predsednik je mnenja, da mora Italija čimprej izpolniti obveze o sklicanju pristanišča konference.

V zvezi z naglasitvijo nekaterih poslancev, kakor poslanca Tollova, da je odlašanje pristanišča konference povzročilo veliko škodo tržaškemu prometu, opozarja list, da se v tem pogledu ni treba vdati pretiranim nadam. »Il Mondo economic« je mnenja, da je okvir, v katerem se da kaj doseči za Trst, zelo ožek. V poštev prihaja samo prometno področje, na katerem izpodbijajo Trst, Hamburg, Bremen in Antwerpen. Jugoslavija ne bo odstopila Trstu niti najmanjšega dela prometa iz naravnega zaledja Reke. Samo Slovenija, majhna dežela z 1,5 milijona prebivalci, bo lahko zopet deloma uporabljala tržaško pristanišče. Ako se Madžarska po odstranitvi sedanje napetosti odloči zopet za Jadran, bo krenila na staro pot nasproti Reki. CSR se je v glavnem usmerila naproti poljskim pristaniščem in manj naproti pristaniščem ob Severnem morju; od češko-

PROMET v pristanišču

JUGOSLOVANSKE LADJE
Jugolinija. »Makedonija« je prispela 2. avg. iz ZDA s 570 t, vkrcala 432 t in odplula 3. avg. na Reko. »Visa« je prispela 4. avg. z Reke, vkrcala 674 t in odplula 5. avg. na Bližnji vzhod. »Titograd« je prispela 4. avg. iz Aleksandrije, izkrcala 282 t, vkrcala 497 t in odplula 6. avg. na Reko. »Romanija« je prispela 12. avg. iz Severne Evrope s 549 t, vkrcala 139 t in odplula 13. avg. na Reko. »Topusko« je prispela 13. avg. iz Severne Evrope z 270 t in odplula 13. avg. na Reko. »Skopje« je prispela 15. avg. z Bližnjega vzhoda s 473 t, vkrcala 279 t in odplula 17. avg. na Reko. »Srbija« je prispela 18. avg. iz ZDA s 427 t, vkrcala 128 t in odplula 18. avg. na Reko. »Sarajevo« je prispela 24. avg. iz Pulje, vkrcala 520 t in odplula 25. avg. na Reko.

27 potnikov, vkrcala 194 t in 23 potnikov ter odplula 17. avg. na Reko. »Istria« je prispela 23. avg. iz Grčije s 194 t, vkrcala 230 t blaga in 21 potnikov ter odplula 24. avg. na Reko. Pričakuje se prihod: »Lastovo« 30. avgusta.

PREVOZ PREMOGA IZ SEVERNE AMERIKE CEZ TRST

V Londonu so se zaključila pogajanja za prevoz velike količine premoga iz Hamptona Roada v Trst. Prva pogodba je bila podpisana za 8 potovanj po 925 dolarjev za tono. Sledil bi v kratkem podpis še drugih pogodb za večje število prevozov. V Londonu so izjavili, da je to prva večja pogodba za prevoz premoga iz Hampton Roada v Trst.

DIREKTNA MORSKA ZVEZA Z NOVO ZELANDIJO IN KONTINENTOM

Nedavno je bilo objavljeno, da bo z mesecem avg. začela obratovati proga za direkten prevoz blaga iz Evrope v Novo Zelandijo. Do sedaj je moralo vse blago za Novo Zelandijo preko Anglije. Prva ladja bo odplula iz Londona čez Hamburg, Bremen in Antwerpen 1. septembra.

Na podlagi tega modrovanja je prišel list do zelenega zaključka, da bi namreč bilo zgrešeno razdeliti tržaško luko na rane dele, ki bi jih uporabljale posamezne zaledne države. Prav tako bi bilo zgrešeno izročiti luko mednarodni upravi. Kaj torej stori? Na to vprašanje list odgovori s kratko ugotovitvijo, da se mora Trst prilagoditi novemu položaju.

K temu naj samo pripomnimo, da je Slovenija dajala Trstu v avstrijskih časih skoraj tretjino vsega prometa v tržaškem pristanišču. Očitno je, da gre piscu članka samo za to, da dokaže, da bi bilo nesmiselno pustiti nasproti zahtevam zalednih držav glede sodelovanja pri upravi tržaškega pristanišča v smislu londonskega sporazuma.

Pričakuje se prihod: »Veletita 30.« avgusta z Daljnega vzhoda, »Zagreb« 31. avg. z Bližnjega vzhoda, »Crna Gor« 3. sept. iz ZDA, »Avala« 5. sept. iz Severne Evrope, »Zadara« 6. sept. iz Turčije.

Jadrolinija. »Lastovo« je prispela 16. avg. iz Grčije, izkrcala 287 t blaga in

VZOREN KMETOVALEC

V okolici Orašca v Srbiji živi kmet Vitoimir Stojanović, ki je posebno znan kot dober živinorejec. V zadnjih šestih letih je zredil 17 bikov simentalke pasme in več plemenskih merjarscev, ki jih je prejel od oblaštcev na vzrejo. Ima 10 hektar

Oglašajte v „GOSPODARSTVI“

Cicli COTTUR

UVOZ - IZVOZ TRST

Prestavništvo svetovno enanik enanik:

BIANCHI, BOTTECCHIA, WILIER, LYGE, MOTORJEV, lahki motorjevi transportni motorjevi M.V. Bogata zaloga koles ter nadomestnih delov za kolesa in motorje. Posebne cene za julske kupce. Odpeljamo direktno večje količine in posamezne komade. Trasmitski jermeni trapezaste oblike.

VIA CRISPI 8-9 TELEF. 93-982

OBISČITE 50. ZAGREBSKI VELESEJEM!

6.617 izdelkov

rudarstva, strojogradnje, elektrotehnika, telekomunikacija, precizne mehanike, kmetične, lesne, gradbene gumijave, usnjarsko-čevljarške, tekstilne in prehranjevalne stroke bo razstavljenih na ogled poslovnim in ostalim obiskovalcem.

583 jugoslovanskih podjetij bo razstavilo 3742 izbranih vzorcev jugoslovanske proizvodnje.

22 držav Evrope, Azije in Amerike sodeluje na tem do sedaj največjem sejmu v Zagrebu. Izkoristite sejemsko podaj: brezplačni vizum s sejemsko vstopnico, ki ga izdajajo vsi jugoslovanski konzulati, popust na progah - 50% na ladjah Jadranske linijske plovidbe, 25% na jugoslovanskih železnicih, 25% na letalih JAT.

Informacije: pri jugoslovanskih konzulatih in upravi Zagrebskega velesejema, Zagreb, Savska 23, tel. 23-750, teleg. Velesejajem - Zagreb

Od 2. do 13. septembra 1955.

RADIO S. ROSELLI

Trieste, Trst via Tor S. Pietro 2, tel. 31294

Uvozno in izvozno podjetje - Zaloga televizijskih aparatov »Gelosco« »Allochio« »Bachini«, »Condore«, »Kennedy« 17, 21 in 24 palcev - Radioaparati priznanih znamk z in brez UKU - Kontrolni radioaparati - Zaloga nadomestnih delov za televizijske aparate in radioaparate - Cevke najboljših znamk, amplifikatorji, antene za televizijske aparate in UKU. - Vseh vrst gramofonskih plošč s posnetki svetovnih orkestrrov in slavni pevcev.

Ribarič Ivan

UVOZ IZVOZ

VSEH VRST LESA IN TRDIH GORIV

TRST - ULICA F. CRISPI 14 - TEL. 93-502
ULICA DELLE MILIZIE 19 - TEL. 96-510

Transadria a. a.

IMPORT - EXPORT

Vseh vrst lesa, trdih goriv in strojev za lesno industrijo

TRST - Sedež: ul. Cicerone 8/II - Telefon: ul. Cicerone 30214 - Sealo Legnamil 96716

MELILLO ALFREDO

Trieste-Trst V. Antonio Caccia 3. Tel. 96-039

EKSKLUZIVNI ZASTOPNIK ZA MOTOCIKLE »PARILLA« in »BIANCHI«. Zastopnik in zaloga biciklov znamke »MELILLO« - »BENOTTO« - »BIANCHI«. Zaloga specialnih biciklov za dirkače in zaloga nadomestnih delov za motocikle in bicikle

Motocikel PARILLA (Milan)

Mehanična delavnica za popravila, revizijo in obnovo avtomobilskih motorjev in motorjev za motorna kolesa in motokuterje.

Autogaraža: „S. Giusto“ V. Antonio Caccia 10 - Tel. 90-159

Turdha

SILA JOŽEF

UVOZ IZVOZ

Vsakovrstni les za predelavo, rezan mehki in trdi les, jamski les in za kurjavo

TRST - Ulica F. Filzi št. 23 - Telefon 37-004

Gostilna „Ex UFFARO“

Filipčič Ivan
UL. CARUCCI 41

Postrežemo Vam

z najboljšim domačim in istrskim vinom in domačim pršutom

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

A. POŽAR

TRST - ULICA MORERI ŠT. 7
Tel. 28-373

Prevozujemo vsakovrstne prevoze za tu in inozemstvo. - Postržna hitra. - Cene ugodne.

MRACH ZOFIJA

SPECIALIZIRAN! PODJETJE ZA MEDNARODNI! PREVOZ S RAMIONI - TRGOVINA Z DRUVI IN PREGOMOM

GORIZIA - GORICA
VIA ALFIERI II-13 TEL. 34-32

Adria-Expres

T R S T - UL. CICERONE ŠT. 4
TELEFONO 30243

Preiskba Irgovskih, navadnih, lastičnih in tranzitnih vozov za Jugoslavijo - Predstavnostvo za zdravstveni RADENSKA SLATINA in DOBRNA, penzion po 1700 lir (v cent) je ošči zdravniški pregled in zdravljenje).

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. A. M. SANCIN

zobozdravnik-kirurg
letna in zobna bolnica,
zobna protaza

Sprejema od 9. do 12. in od 15. do 20. ure. - Ul. Torrebiana 43-11 (vogal Ul. Carducci) tel. 37-118

BRIC IVAN

GORICA - Ulica Croce št. 4
Telefoni: pisarna 3497
dom 2070

S.I.L.L.A.

COSSI ALFONZ

UVOZ LESA

GORICA
Ulica Duca d'Aosta 17
TEL. 34-36

ZADRUŽNI KONZORCIJ TRGOVCEV Z JESTVINAMI

Zastopnik in glavna zaloga:

ZADRUŽNI KONZORCIJ TRGOVCEV Z JESTVINAMI

T R S T
Ul. Valdirivo 3
Telefon 35-034

IMPEXPORT

TRST - ULICA CESARE BATTISTI 23-I
Tel. 44-208 - Teleg. IMPEXPORT - TRIESTE

UVAŽA: IZVAŽA:

vsakovrsten les, drva za tekstil, kolonialno blago kurjavo, gradbeni material in raznovrstne stroje

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSNE KOMPENZACIJE

Dr. O.

KRONIKA

TRŽNI PREGLED

Italijanski trg

Na italijanskem trgu s kmetijskimi pridelki ni bilo posebnih novosti zaradi poletnih počitnic.

Cene pšenice so krepke in težje navzgor. Poročila o količini letošnje proizvodnje so si nasprotna. Uradni krogi trdijo, da bo proizvodnja dosegla 83 milijonov stovov; nekateri izvedenci so pa mnenja, da bo večja in da bo dosegla 88 milijonov stovov.

Na žvižnem trgu je bilo živahno. V Emiliji so se cene dvignile. Maslo se je nekoliko podražilo, trzsko se prodaja siri, še posebno pa trdi sir. Cene so v nazadovanju.

Trg z vinom je malo bolj živahen. Cene kvalitetnih vin so visoke, navadnih vrst pa ustajane. Zaloga lanškega pridelka se krčijo, usled tega je popraševanje večje. Na Siciliji bo kmalu trgatve. Pogajanja za odkup prvih količin grozdja so že v teku. Ponudna cena je 4000-4500 lir za stot; pridelovalci niso zadovoljni s to ceno in zahtevajo več. V polnem razmahu je pridelava namiznega grozdja, ki stane okrog 50-80 lir kg na debelo. Na nekaterih trgih ga pridelovalci prodajo neposredno potrošnikom po 100-120 lir kg.

Cene oljivnega olja se krepko držijo. Popraševanje je precejšnje; cene težje še vedno navzgor.

Cene paradiznikov meze novega pridelka niso še ustajane.

ZITARICE
PIACENZA. Mehka pšenica pridelke 1955 7100-7200, dobra 6850-6900, navadna 6700-6800; koruzna proizv. 1954 fina 6400-6600, dobra 6100-6200; oves proizv. 1955 5500-5800; pšenična moka proizv. 1955 tipa 1A 8600-8700, tipa 1B 8750 do 9050, tipa 1C 9950-10.050; koruzna moka proizv. 1954 presejana 6700-6900; pšenični otrobi 4900-5300.

CASALE MONFERRATO. Neoluščeni riž: Pierrot 6100-6500; Maratelli 6400 do 7000; Razzo 77 6700-7200C Sesia 6700-7200; Ardizzone 6900-6800; Rizzotto 6800-7500; R. B. 6500-7100. **Oljuščeni riž:** navaden 9500-10.000; Ardizzone 10.900 do 11.300; Rizzotto 12.300-12.800; R. B. 12.000 do 12.500; Pierrot 10.000-10.800; Maratelli 11.700-12.000; Razzo 77 12.300-12.800; Arborio 17.000-18.000.

ZIVINA
VIDEM. Cene za živo težo pri živinoreju. **Klavna živina:** volii I. 280-295 lir kg, II. 250-265; kravice I. 255-275, II. 220-240, III. 160-185; bikli I. 185-310, II. 245-265; junci I. 290-310, II. 255-275; teletki I. 465-490, II. 415-435; **vprežna živina:** volii 265-280, junci 290-310; junice krave za rejo 145.800-180.000 li; glavca: krave za rejo 145-195.000; vprežni konji 138-200.000 lir.

Prasiči za zakol do 100 kg 300-310 kg, 100-150 kg 310-320, 150-250 kg 320-330; stihli prasiči za rajo 14.000-17.000; prasiči za rajo 6000-9000 lir glavca; jagnjeta 420-450 lir kg; koze 90-100; ovni 150-160; ovce 150-160.

KRMA
AREZZO. Seno iz detelje 3000-3200 lir st; seno z naravnega travnika 2200-2400; pšenična slama v razsutem stanju 600-650 lir stot, stlačena 1000-1100; lanke pogache 7600-8000.

PERUTNINA
MILAN. Zive rabe 400-450 lir kg, zaklane 450-500; živi junci 320-360; zaklani s kožo 420-460, brez kože 420-500; žive kokoši 550-650, zaklane 700-750; žive inozemske kokoši 475-525, zmružene 500 do 550; gosli za rajo 800-1100 lir komad; zaklani golobi 750-800 lir kg; živi piščanci I. 800-850, II. 725-775; inozemski 650-700; zaklani piščanci I. 950-1050, II. 800-850; inozemski zmruženi 700-750; zaklane pture inozemske 400-500; sveža jajca I. 31.50-32.50 lire komad, navadna jajca I. 30-31; inozemska sveža jajca 25-29.

MLEČNI IZDELKI
MILAN. Maslo krajevne proizvodnje 760 lir kg, iz drugih krajev Lombardije 710; fino čajno maslo 780; sir Grana proizvodnje 1953 700-800 lir kg, proizv. 1954 500-560, star 1-30 dni 320-340, 30-60 dni star 350-360; Sbrinz star 1 mesec 400-410, nad 3 mesece star 530-560; Emmentaler star 440-470; najmanj 3 mesece star 520-540; Provoloone 1 mesec star 390-410; najmanj 3 mesece star 400-400; Gorgonzola 9 dni star 220-240, postan 370-380; Italico najmanj 8 dni star 350-360, postan 390-410; Taleggio in Quattrolo vsaj 8 dni star 280-300, postan 370-390.

OLJE
FIRENZE. Olivno olje extra do 1% kislin, 550-560, do največ 1,5% kislin, 540-550; do največ 2% kislin, 530-540, do največ 4% kislin, 520-530; dvakrat rafinirano tipa A 550-560, tipa B 465-495; semensko olje navadno 370-380; olje iz kmetijskih lesnikov 390-400 lir kg.

ZELENJAVA IN SADJE
MILAN. Suh česen 45-55 lir kg; korenje 55-70; ohrovt 40-46; čebula 34-40; rožmarin 140-180; sveži fižol 34-40; 105-120; fižol v stročju vrste "Bobie 75-115; gobe 900-1100; cikorkija 70-100; solata endivija 70-100; melancane 46-60; krompir Bologna 23-25; zelena paprika 46-56, rumena 95-110; paradizniki Riviera 35-46, okrogli gladki 30-40, jajčasti 30-46; peteršilj 90-100; zelena 40-50; bučice 50-60 buče 36-45; kumara 25-45; Smokve 60-80; jabolka navadna mešana 45-65; hruške navadne 35-50; Williams extra 110-140, I. 80-105; breskve extra 110-150, I. 65-95, II. 40-60; slive I. 75-115; belo grozdje 150-180; limone 105-150.

KONSERVIRANA ŽIVILA

MILAN. Dvakrat koncentrirana paradiznikova meza v skatlah po 5 in 10 kg proizvodnje 1954 145-155, v skatlah po 1/2 in 1 kg 165-175; trikrat koncentrirana paradiznikova meza v skatlah po 5 in 10 kg proizvodnje 1954 155-165 lir kg, v skatlah po 1/2 in 1 kg 175-185; olupljeni paradizniki v skatlah po 1200 g 135-140 lir skatla, 500 g 75-80 lir skatla; grah v skatlah po 1 kg 165-180 lir kg, v skatlah po 500 g 180-190; fižol v stročju v skatlah po 1/2 in 1 kg 190-220; gobe v kislu v skatlah po 5 kg 1500-1700 lir kg; gobe v mleku v skatlah po 1 kg 1500-1700 lir kg; čebulice v kislu 220-250; marmelada boljše vrste iz jabolk in sliv v sodih 150-160 lir kg, v skatlah po 5 kg 170-180 lir kg.

KOZE

FIRENZE. Surove kože z repom: teleta 3-8 kg 550-600 lir kg, 8-12 kg 430-480; teleta z glavjo in sprednjimi parklji 12-30 kg 320-340; volii z glavjo in sprednjimi parklji 30-40 kg 260-280; nad 40 kg 200-220; jagnjeta za krzno 350-450 lir koža, za rokavice 250-350 lir koža;

jagnjeta merinos 300-350 lir koža; domači zajci 850-400 lir kg.

GRADBENI MATERIAL

FIRENZE. Opeka 26 x 13 x 6 cm 115.0 11875 za 1000 komadov; voljaki 2 prekmeta 9750-10.000, 6 prekmeta 26x13x8 cm 12-12.375; voljaki za zunanje stene na 2 prekmeta 26x26x13 36.500-37.000; strešniki marsejski tip 15 komadov na kv. meter, težki 3 kg 24-25.000; (14 koštrusniki 33 km. meter) 25-26.000; navadni 27.500-28.500.

PIACENZA. Rečni pesek 400 lir kub. m; gramoz 500 lir.

VERECE

ROVIGO. Vreče iz jute 120x70 cm, 800-830 g 280-285 lir kg, 700-730 g 280-285 lir, 450-480 g 280-290 lir kg; vreče za krompir 300-330 g 300-310 lir kg; rabljene vreče za krompir 100-120; rabljene vreče za otrobe 90-100; platno iz jute 300-310 lir kg; vreče za gnojila 115x65 cm, 480-490 g 280-290 lir kg, ali 140-145 lir komad; papirnate vreče za gnojila 52-55 lir komad, večjega formata 65-70; sterilizirane krpe barvane 220 do 250 lir kg.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

	CHICAGO	28. 7.	9/8	23. 8.
Pšenica (stot. dol. za bušel)		189 1/4	194	192 3/4
Koruzna (stot. dol. za bušel)		134 3/8	131 1/2	127
NEW YORK				
Baker (stot. dol. za funt)		40	40	40
Cin (stot. dol. za funt)		98 3/7	97	96 1/7
Svinec (stot. dol. za funt)		15	14 80	14 80
Cink (stot. dol. za funt)		12 50	12 50	12 50
Aluminij (stot. dol. za funt)		23 20	24 40	24 40
Nikelj (stot. dol. za funt)		64 60	64 50	64 50
Bombaž (stot. dol. za funt)		34 45	34 45	34 50
Zivo srebro dol. za steklenico		288	288	285
Kava (stot. dol. za funt Santos 2)		55	57 50	56 50
LONDON				
Baker (f. šter. za d. tono)		369 1/2	362	360
Cin (f. šter. za d. tono)		770	756	763
Cink (f. šter. za d. tono)		90 3/4	90 1/4	89 3/4
Svinec (f. šter. za d. tono)		107 1/2	106 3/4	107
SANTOS				
Kava Santos C (kruzejrov za 10 kg)		430	464	462 90

Med najvažnejšimi dogodki na svetovnih borzah v preteklem tednu je treba omeniti novo povisjanje cene bakra v Združenih ameriških državah. Na drugi strani je cena pšenice zopet nazadovala, in sicer daljši izpad tečaja, ki je bil določen v mednarodnem žitnem sporazumu. Pada tudi cena živega srebra.

ZITARICE
Na chicaški borzi je cena pšenici v tednu do 19. avgusta nazadovala od 194 1/2 na 192 3/8 stotinke dolarja za bušel, proti izročitvi v septembru. Cena koruzi pa je napredovala od 126 1/8 na 127 7/8 stotinke dolarja za bušel, proti izročitvi v septembru. V oktobru bodo v Londonu mednarodno posvetovanje za obnovo mednarodnega sporazuma o žitu, ki bo zapadel 31. julija 1956. Anglija se leta 1953 ni hotela pridružiti sporazumu, ker je bila po njenem mnenju maksimalna cena 2.05 dolarja za funt previsoko določena.

SLADKOR, KAVA, KAKAO
Cena sladkorja je ostala v New Yorku v bistvu neizpremenjena pri 3.20 stotinke dolarja za funt 19. avgusta; 3.21 tednen poprej. Mednarodni svet za sladkor je sklenil znižati kontinent za izvoz za 5%, kar pa ni vplivalo na cene. Mednarodni svet je določil minimalno ceno 3.25 stotinke dolarja za funt. V New Yorku je cena kave napredovala od 49.45 na 51.30 stotinke dolarja za funt proti izročitvi v septembru. Poročila o pezebi v Braziliji niso tako hudo vplivala na razvoj cen, kakor so nekateri pričakovali. Cena kakava se je v zadnjem času precej ustalila, in to po nihanju, ki je kazalo težnjo navzgor. V New Yorku je kakao notiral 19. avgusta 29.30 (teden prej 29.40) stotinke dolarja za funt. Angleški industrijski so nakupili 30.000 ton kakava v angleškem srednjem uradu po 250 funtov šterlingov za tono.

KAVČUK
V New Yorku je cena kavčuka poskočila od 44.75 na 46.30 stotinke dolarja za funt. V Londonu so temu nasprotno zabeležili nazadovanje cene. Proti takojšnji izročitvi so trgovci ponujali blago RSS po 41 (teden prej 41 1/2) stotinke za funt, kupci pa so ponujali 40.5/8 (teden prej 41) penija za funt. Sovjetska zveza ne kupuje več tako velikih količin v Singapuru.

VLAKNA
Cena bombaža se je v New Yorku dvignila od 34.50 na 34.70 stotinke dolarja za funt. Ameriško ministrstvo za kmetijstvo se je odločilo, da bo 1. januarja po novem načrtu pričelo prodajati v tujino 1 milijon bal bombaža slabših vrst. Cena bo nižja kakor znaša zakoniti minimum. Po podatkih iz Londona znaša pridelek v državah izven Združenih ameriških držav 15.4 milijona bal, to je 1.5 milijona bal več. V državah izven Sovjetskega bloka in Kitajske je potrošnja med sedanjo sezono presegla maksimum 27.4 milijona bal. V Aleksandriji je Karnak god 18. tega meseca notiral 73.03 (72.71 teden poprej) talarja za kantar. — Volna se je splošno ustrela. V New Yorku je njena cena proti takojšnji izročitvi napredovala od 129 na 133 stotinke dolarja za funt; v Roubaixu v Franciji od 1075 na 1085 frankov za kg. V Londonu za vrsto 64's B je cena pri kupcu napredovala od 107 3/4 na 109 1/2, pri prodajalcu pa od 108 na 109 3/4 penija za funt, proti izročitvi v oktobru. Konec avgusta se bodo zopet pričele dražbe v Avstraliji. Pričakuje večje ponudbe in s tem v zvezi tudi znižanje cene za 5 do 7.5%.

KOVINE
Ameriški proizvajalci bakra so tretje zvišali ceno, in sicer od 36 na 40 stotink dolarja za funt. Tako visoke cene baker še ni dosegel. Tako drag ni bil nikoli med vojno. To zvišanje cene je zbudilo veliko pozornost v Londonu. Tudi na londonskem trgu je baker napredoval in dosegel 379 funtov šterlingov za tono. Angleži se bojijo, da bo tako visoka cena v Združenih ameriških državah povzročila velik priliv bakra iz Čila. Napredovala je tudi cena antima in sicer od 28.50 na 33 stotinke dolarja za funt. Lito železo je v New Yorku ostalo neizpremenjeno pri 56.50; Buffalo pri isti ceni; staro železo je nazadovalo od 44 na 43.83 dolarja za tono. Nazadovale je tudi cena živega srebra od 288-291 na 253-255 dne 19. avgusta. Cene v Zahodni Nemčiji 20. avgusta: svinec 139.55 DM za 100 kg, cink 116.29 in cin 215 DM za 100 kg.

PRVE NEURADNE KVOTACIJE ELEMENTOV ZA PROIZVAJANJE ATOMSKIH ENERGIJE
Vatomski kvotacije elementov za proizvodnjo atomske energije še ni, vendar se predvideva, da bo pri sedanjem napredovanju atomske industrije v najkrajšem času treba v borzah kvotirati tudi te uporabne varne elemente. Prve kvotacije teh elementov so prišle dne 18. avgusta iz Londona in New Yorka: Običajni Uran: 34.000 lir za kilogram; Uran 235: 25.500 lir za gram; Norveška težka voda: 127.50 za gram; Ameriška težka voda: 42.50 lir za gram; Plutonij: 27.200 lir za gram; Neutroni (proizvajalna cena) 892.500 lir za gram. Srednje velik reaktor za poskuse: 238 milijonov lir. Reaktor večjega tipa od 2 milijard 600 milijonov do 3 milijard 250 milijonov lir. PRIDELEK JABOLK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

National Apple Institute v Washingtonu javlja, da bo Severna Amerika pridelala letos 105.575.000 bušlov jabolk. Največ jih bo prodanih na domačem trgu. CENE KAVE NA SVETOVNEM TRGU URAVNOVEŠENE

Financa ministar Brazilije in Kolumbije sta na skupni konferenci v Riú de Janeiro izjavila, da je mraz toliko poškodoval brazilske kavne nasade, da se lahko ima svetovni trg za kavo popolnoma uravnovšen. Zaradi tega ne bo potrebna kontrola cen kavi. Ako se bo svetovni položaj vnočit spremenil, bosta obe državi skupno storili korake, da se cena kavi v bistvu ne bo spremenila. Za zdaj se predvideva, da se bo kava podražila.

(M. F.)

BORZA

VALUTE V MILANU		VREDNOSTNI PAPIRI V TRSTU	
	22. 8. 55	5. 8. 55	
Dinar (100)	85	88	
Funt sterling	5,925	5,900	
Napoleon	4,075	4,060	
Dolar	625	628	
Franc, frank (100)	168	171	
Svicsarski frank	146,25	146,50	
Funt št. papir	1,660	1,710	
Avstrijski šilling	24 10	24	
Zlato	712	712	
BANKOVCI V CURIHU			
ZDA (1 dol.)	4 28 1/4	Belgija (100 fr.)	85.00
Anglija (1 f.št.)	11.57	Holand. (100 fl.)	111.
Francija (100 fr.)	1.14	Švedska (100 kr.)	79.
Italija (100 lir)	0.68	Izrael (1 f.št.)	1.60
Avstrija (100 š.)	16.25	Španija (100 pez.)	10.07
Cehoslov.	13.90	Argent (100 pez.)	13.30
Nemč. (100 DM)	101.15	Egipt (1 f.št.)	10.50
		Južna železnica	1.790
		Splošne zavarov.	21.500
		Assicuratrice	5.800
		Rim. Adr. Sic.	8.100
		Jerolimski	5.250
		Mistra-Tristi	525
		Lošinj	8.250
		Martinolić	4.820
		Premuda	13.800
		Tripiškovič	14.200
		Openski tramvaj	2.400
		Terni	373.50
		ILVA	655
		Zdr. jadr. ladjedel.	459
		Ampelea	1.400
		Arrigoni	1.000

Borza je bila do 21. avgusta zaradi poletnih počitnic zaprta

Vestnik KMEČKE ZVEZE

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10 - TELEFON ŠT. 54-58

Kako ravnati z živino v vročih dneh

Delovne živine ne bo med vročino nihče razprezal prekomerno. Vsak razumen človek dela v takem času z živino zgradbo zjutraj ko je še znošno, in zvečer, ko se ozračje nekoliko ohladi. Če pa se moramo delati z živino v času hude vročine, je ne smemo preobteževati, ne naprezati predolge. Tudi moramo skrbeti za postopno ohlajevanje. Tudi napajati moramo previdno.

Največja nevarnost za živali so vroči, zahtohli hlevi, in še posebno, če ves dan prebijejo v njih. V poletni vročini naj živina prebije največ časa zunaj, predvsem na paši, kjer naj bo dovolj senca in zdrave pitne vode. Zadošča tudi skromen prostor okoli hleva, ki ne drugega. Tudi za časa vročine velja za žival načelo: čim več svežega zraka.

Večkrat na dan odstranimo gnoj iz hleva; odprekri povečajo zahtohlost in vročino. Cimeteljete bomo skrbeli za snago v hlevu, tem ugodnejše bo žival počutila v njem. Tudi pranje — sploh uporaba vode, kadar snagimo, bo učinkovala ugodno, ker je za živali ohlajenje nekoliko vlažen zrak v poletni vročini blagodejen, osvetožujoč.

Pri tem pa se znebimo muh in drugega mršesa, ki v hudi poletni vročini še prav posebno močno tpijnijo živino. Ubogega živali, ki morajo stati sredi otrebkov in premočenega nastilja v zahtohlen hlevu, kjer mrghi muh, obadov in brenceljev. Pri moži kmalu opazimo, kako naglo pada količina mleka. To je sicer poleti nekaj naravnega, vendar ne povsem neizbežnega, kajti vester oskrbovane živine bo tudi v tem času skrbel za molzno živino, da količina mleka ne bo bistveno padla. Čeprav je to čisto težavno doseči. Živina ne je rada in je razumljivo, da tudi daje manj.

Muhe in drugi mrčes moramo že zaradi ljudskega zdravja neprestano uničevati. Muha je onesnaževalna žival, ki v hlevu in živalim včasih najhujša naskakovalka zdravja. Najbolje se borimo proti muham, če pazimo v hlevih, sploh okoli živine, doma ter okoli hiše kar na največjo snago. Kjer je čistoča, ni te nadleže v prevetliki meri. Slabo pričevalo za hišo, kjer mrghi muh! Vsakdo mora dobro razumeti, da nihče ni zadovoljen, če ga obletavajo roji muh, in prav tako ne more biti zadovoljna živina, ki neprestano bje, poskakuje, suje z glavjo na obe strani, ker ji povsod mrčes pije kri. Živali pač vzdrže, ker so privezane in si ne morejo pomagati. Neprestano volkovanje pa se pozna pri mle-

ku ali pri rasti živali. Nujno je potreben zlasti red na gnojišču, ki mora biti tako urejeno, da se ne odceja gnojica na vse strani in da se ne parijo na široko odpadki, v katerih gnezdijo ogromne zalege.

Morda je poleti najbolj nezadostno oskrbovana žival prašič. Marsikdaj je stisnjen v kakem ozkem predelu na soncu postavljenega neprimernega svinjaka, v katerega se opira sonce od vseh strani od jutra do večera. Vendar je prašič zelo navezan na hlad in celo na vodo, kajti po svojih prednikih je močvirna žival. Prašič naj bo poleti ves dan zunaj, kjer najde senca in vodo, da se svažno zavali. Prašič, ki poleti trpi zaradi vročine, ne uspeva in kaj pogosto zboli. Vsak dan privoščimo svežega nastilja prašiču, ker mu je tudi suho ležišče ljubo in tudi sveži nastilj prinaša hladu in osvežitve. Kakor v nobenem hlevu naj se tudi v svinjaku ne gradimo otrebk, ki razširjajo smrad in kvarijo zrak.

Perutnina je gotovo pri vsem še na najboljšem. Zunaj je in to mnogo odleže, ker si lahko kolikor toliko pomaga, poišče senco in za prigršje peska ter v njem okoplje. Kjer ni obsežnega izpusta, mora perutnina skrbeti za primeren zasenčen prostor, kakor se perutnina zateče pred vročino. Perutnina, ki ne more v hlad, zeva in sopiha. Ne dajaj ji piti takrat premrzle vode! Tople, sparijene pa tudi, kajti take perutnina ne mara, če ni ravno skrajna sila.

Kokoši se ne okopljejo v vodi, temveč v pesku. Pač pa je poletni čas najbolj primeren, da jih mi okopljemo in tako zadržimo mrčes. V poletni vročini se kokoši hitro posušijo in opomnejo od kopelji, ki je sicer zanjo protinaravna. Pač pa se mora zlasti poleti kopati vodna perutnina. S kopanjem si ta perutnina olajša trebljenje mršesa, kakor ga preganja kokoš s prašno kopeljo. Ne zadošča, če se vodna perutnina hladi v gnojici, kar lahko vsakdo spozna če malo presodi.

Na splošno se domači živali ne okopljejo v vodi. Poleti pa se mnoge rade okopljejo. Konji se prav radi kopajo v svoji vodi. Tudi živali potrebujejo poletne nege. Skrbeti moramo za čistočo v kletkah, za senco, za hlad ter za vedno svežo krmno, medtem ko mu vode ni treba dajati. V sveži krmji jo dobi dovolj. Kunc, ki poželjivo pije vodo najbrže ni zdrav.

Kmet in vrtnar v septembru

Na njivi in na polju. Končati moramo s spraviljanjem tudi poznega krompirja. Prav tako pobere mo koruzo, ako je dozorela. Prosto zemljo preorimo in jo takoj zasejemo z mešanico semen za zeleno krmno, ali pa jo pripravimo za setev ozimnega žita.

Okopajmo in očistimo plevela krmno peso in korenje ter zelje in ohrovt. Pri okopavanju potrosi — zlasti zelju in ohrovto — škalski ali apneni solitr (50 kg na hektar), da se bodo rastline z dedjem bohotno razrasle.

Na vrtu. Zadnji čas je za presajanje ohrovt, štrivlje in brokeli. Pobrati in shraniti moramo rane vrtno sadje, ki smo jih pustili za seme, kot so kumare, paradizniki, melancane in bučke. Presajajmo še poletno glavnoto solato. V zavetno lego pa sejemo zimsko špinado, zimsko glavnoto solato in